

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Kranj, sreda, 22. 11. 1967

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Prihodnje leto izredni prispevek

Na Gorenjskem bodo od 23. novembra do 10. decembra zbori zavarovancev v večjih delovnih organizacijah, na katerih bodo razpravljali predvsem o letošnjem položaju sklada zavarovanja delavcev in o izhodiščih za finančni načrt in program zdravstvenega varstva v prihodnjem letu. Tako so sklenili na sobotnem sedmem zasедanju skupščine komunalne skupnosti socialnega zava-

rovanja delavcev v Kranju. Pri tem so poudarili, da bodo morali biti ljudje, ki bodo vodili zbere zavarovancev, dobro pripravljeni, saj se bodo na teh zborih reševala pomembna vprašanja. Zaradi ukrepov, sprejetih v začetku letošnjega leta, se je lanska izguba 497 milijonov S din v skladu zdravstvenega zavarovanja zmanjšala na 320 milijonov S din izgube v letošnjih desetih mesecih.

Vse kaže na to, da bo treba po novem letu predpisati izredni prispevek za kritje izgube.

Glede dodatnega prispevka so sklenili, naj bi skupščina predpisala najvišjo možno mejo, to je 25 odstotkov od osnovnega prispevka enako kot letos.

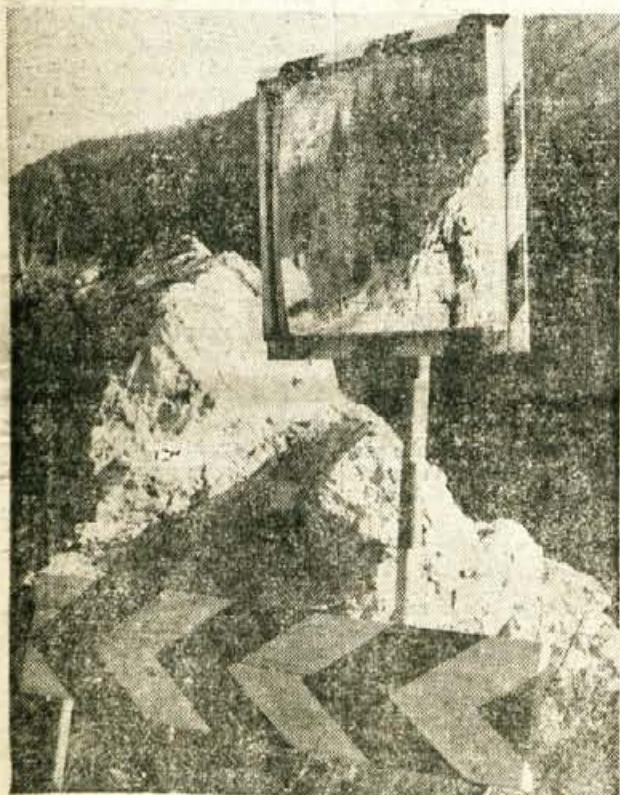
Letošnje izkušnje kažejo da bodo morali pri načrtu delitve izdatkov za zdravstveno varstvo in ostale izdatke upoštevati večje izdatke za porodniške dopuste. Letos je bilo namreč kar za četrtno več izdatkov, kot pa je republiko poprečje. Primerjava bo jasnejša, če navedemo, da je na Gorenjskem za 2 odstotka večji delež aktivnih zavarovank kot v Sloveniji.

Zavod za socialno zavarovanje bo pripravil dve varianti načrta delitve izdatkov. Pri prvi bo upošteval normative, ki veljajo za republiko, v drugi pa bo upoštevana že prej omenjena značilnost večjega števila zaposlenih žensk.

Prihodnje leto bo pocioten tudi prispevek za posamezne stroške zdravljenja v Sloveniji, zato bo tudi na Gorenjskem nekaj sprememb. Razen plačila 500 din za obisk zdravnika na domu, je predviden enak znesek tudi za obisk pri specialistu z napotnico. Prispevek za recept bo prihodnje leto 300 din. Določen bo tudi prispevek 8000 din za zdravniški poseg ob prekinitvi nosečnosti ter za pomoč pri zastrupitvi z alkoholom.

Na zasédanju skupščine so zelo kritizirali tudi delavce v zobozdravstvu. Skupščina je sklenila zahtevati poostreno kontrolo nad neprijavljenimi zobozdravstvenimi storitvami. Prav tako so sprejeli sklep naj se ponovno uvede plačevanje po storitvah in ne več po pavšalu.

L. Mencinger

Prvi znaki kažejo, da Bohinj lahko pričakuje lepe rezultate od letošnje zimske turistične sezone. Se vedno pa je predmet razprav ozka in vijugasta, povsem neprimerna bohinja cesta. Razprava o tej cesti se vleče že več kot eno leto, vendar od samega razpravljanja cesta ni prav nič pridobila glede varnosti in hitrosti. Foto: F. Perdan

Nižje
cene
volni!

Volno iz uvoza za ročno in strojno pletenje v 24 različnih barvah po znižani ceni od 15.000 do 10.500 S din, lahko kupite v prodajalni BLAGOVNICA — Kranj

Kot vedno kakovostno in poceni!
Se priporoča!

KOKRA KRANJ

Z občnega zbora škofjeloškega občinskega sindikalnega sveta Nagrajevanje po delu - pogoj za uspeh

Na četrtkovem občnem zboru občinskega sindikalnega sveta v Škofji Loci so bila v ospredju predvsem gospodarska vprašanja, nagrajevanje po delu, samoupravljanje in problem nezaposlenosti.

V zadnjih dveh letih škofjeloško gospodarstvo skoraj ni napredovalo, saj že dve leti praktično dosega enak obseg proizvodnje kot leta 1955. Res je sicer, da se je kvaliteta in izbor izdelkov popravil, vendar rezultati v gospodarstvu nikakor niso zadovoljivi. Eden izmed razlogov za takšno stanje je slaba strokovna zasedenost vodilnih in vodstvenih delovnih mest v podjetjih. Čeprav so bile izdelane analize o strokovnosti teh ljudi in čeprav je bilo slišati kritike v posameznih kolektivih, se vendarle na tem področju ni skoraj nič spremenilo. Dokaz za to je, da ob zadnji reelekciji ni bil zamenjan niti en direktor, čeprav bi

bilo to v marsikateri delovni organizaciji potrebno.

Tudi na področju samoupravljanja v številnih podjetjih še niso prišli na čisto. Mnogo je še zagovornikov »močne roke« in zapostavljanja zavesti in znanja samoupravljalcev, čeprav vemo, da sedanje težave v zvezi z reformo zahtevajo sodelovanje čim širšega kroga ljudi. Dogaja se, da se delavci, ki jim je bila storjena krivica, nikoli ne obračajo na lastno sindikalno organizacijo, temveč te pritožbe pošiljajo na višje sindikalne organe, predvsem zato, ker so bojijo posledic. Treba bo doseči, da bodo sindikalne podružnice ščitile delavce v takih primerih in na ta način pridobile večje zaupanje.

Tudi pri nagrajevanju po delu v škofjeloških podjetjih še ni vse urejeno. V mnogih podjetjih še nimajo izdelanih pravilnikov za spodbudno nagrajevanje. Na zahtevo

(Nadalj. na 2. str.)

Obrazi in pojavi

Delovnih konferenc sindikalnih podružnic v kranjski občini so se skoraj povsod udeležili tudi predstavniki upravnih in strokovnih služb v podjetjih. Na večini konferenc so ti tudi največ razpravljali, hkrati pa so bile njihove razprave tudi najboljše.

Motile so le malo prevzkrat poudarjene besede »mi in vi«. Pri tem so z »mi« mislili sebe z »vi« pa delavce v proizvodnji. Morda bo kdo rekel, kaj je pri tem čudnega. Kdo pa danes še govori drugače?

Konec koncev iz tega res nima pomena delati problema. Vseeno pa se vsiljuje misel, kakšno je v podjetju sodelovanje med vodstvom in neposrednimi proizvajalci. Kje je meja med »mi in vi« in zakaj je sploh potrebna? Se mar tisti, ki menijo, da so »mi«,

ne znajo ali nočejo približati delavcu? Je mogoče to posledica polprateklega odnosa med delodajalci in delavci, ki se je tako zakoreninila, da je postala že prazna beseda?

Kakor koli že, iz tega najbrž res nima pomena delati problema. Res pa je, da takšno razlikovanje psihološko samo utrjuje mejo med upravnimi in strokovnimi službami ter neposrednimi proizvajalci. In ne nazadnje, to lahko škodljivi tudi samoupravljanju in odnosom v podjetju.

Zato bi bilo prav, da se predstavniki vodstev (in to ne samo v podjetjih) kadar razpravljajo in omenjajo pri tem še samoupravljanje zavedajo, da besedica »mi« v naši družbi ne pomeni samo njih. Se manj pa je v takšnih primerih upravičeno razlikovanje med »mi in vi«.

A. Zalar

Elita

Ce želite kupiti po vašem okusu, obiščite naše specializirane prodajalne

za žensko perilo

MODA na Titovem trgu 15

in nogavice

NOGAVIČAR na Titovem trgu 18

Vaše želje lahko uresničite le v specializiranih prodajalnah

ELITA KRANJ

Proslave ob 30 - letnici

Letos bo 30 let, ko je tovariš Tito postal generalni sekretar komunistične partije Jugoslavije oziroma zveze komunistov Jugoslavije. Ta prihod je pomenil hkrati tudi prelomnico v zgodovini naših narodov. V teh tridesetih letih smo jugoslovanski narodi veliko dosegli. Zato je prav, da jubilej primerno proslavimo.

Izvršni komite centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije je postal vsem organizacijam zveze komunistov posebno pismo, v katerem predlaga, naj bi zlasti občinske organizacije ZK posvetile pozornost temu jubileju. Tako je občinski komite ZK Kranj na prvi seji po sprejemu sklepa o organizaciji zveze komunistov v občini sklenil, da bodo jubilej proslavili v kranjski občini decembra.

Predvideno je da bodo prihodnji mesec v občini razna predavanja za člane ZK o revolucionarni poti ZKJ. Prav tako bodo javna predavanja, na katerih bodo občane, posebno mladino, seznanili o delu zveze komunistov pred vojno, med njo in po njej. Ta mesec bodo tudi v vseh organizacijah ZK v občini posvetili največ pozornosti pomlajevanju ZK oziroma pripravi in sprejemanju mladih v zvezo komunistov. Razen tega bodo ob obletnici tovariša Tita za generalnega sekretarja posvetili tudi del drugega zasedanja občinske konference, za poseben aktiv občine pa bodo pripravili predavanje, kjer bo predaval član predsedstva CK ZKJ.

Občinski komite je na seji predlagal, naj bi občinski komite ZMS skupaj z garnizijo JLA in drugimi pripravil javno tekmovanje ob 30-letnici ZKJ. Na srednjih šolah pa naj bi pisali posebne naloge, najboljša pa bi potem nagradili. Komite je predlagal tudi gorenjskemu muzeju, naj pripravi razstavo Pot maršala Tita po Gorenjski Nazadnje pa so sprejeli sklep naj programe praznovanja tega pomembnega jubileja pripravijo tudi vse druge družbeno-politične organizacije v občini.

A. Z.

Občinski sindikalni svet Kranj

Predlogi k osnutku zakona o otroškem varstvu

Predlog programa razvoja otroškega varstva v kranjski občini naj bo začetek akcije za izboljšanje otroškega varstva

Ni še tako dolgo, ko smo v našem časniku že dvakrat nekaj več zapisali o otroškem varstvu, ki postaja iz dneva v dan bolj pereče. Tako v kranjski občini, kot drugod, bo treba to vprašanje čimprej rešiti. Prvi koraki so ponekod že narejeni, saj je npr. v Kranju že izdelan predlog programa razvoja otroškega varstva do 1970. leta.

Pred kratkim pa je o osnutku zakona o otroškem varstvu in programu v kranjski občini razpravljalo tudi predsedstvo občinskega sindikalnega sveta. Za osvetlitev nekaterih posebnosti v osnutku zakona samo nekaj podatkov:

● Zakon predvideva 2-odstotni prispevek od osebnih dohodkov kot stalni vir za izplačevanje otroškega dodatka in za financiranje novih varstvenih ustanov.

● Varstvo otrok (predšolskih in šolskih, skrb za prehrano in zdravstvo) naj bi urejali organi Temeljnih skupnosti otroškega varstva (skupščine in upravni odbori).

● Otroški dodatek naj bi znašal prihodnje leto 50 N din za otroka. Dobili pa bi ga tisti otroci, kjer mesečni osebni dohodek na družinskega člana ne bo večji od 550 N din. Razen tega naj bi zaposleni delavec dobil pravico do otroškega dodatka že po 6. mesecih dela in ne po 11. kot je bilo sedaj.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je po razpravi o osnutku zakona sprejelo sklep naj bi bil 2-odstotni prispevek od osebnih dohodkov stalen, da bi delovne organizacije že vnaprej lahko izračunale obremenitev dohodka, hkrati pa bi družbenopolitične skupnosti lažje programirale razvoj otroškega varstva na svojem področju. Prav tako so predlagali, da bi bilo bolje, če bi imeli Temeljne skupnosti

otroškega varstva, kot pa ustrezne sklade. V Temeljnih skupnostih bi namreč lahko sodelovalo več občanov, kot v skladih. Predlagali so tudi, naj se denar, ki bo ostal po izplačilu otroških dodatkov, porabi predvsem za gradnjo novih prostorov. Zakon pa naj bi tudi uredil delež Temeljnih skupnosti na zbranim denarju — predvsem zato, ker imajo občine z večjim številom zaposlenih, tudi več težav z reševanjem otroškega varstva.

Predsedstvo je na seji obravnavalo tudi program otroškega varstva v občini do

1970. leta. Ugotovili so, da je program ponekod pre malo izdelan, vendar pa je vseeno dober za začetek reševanja otroškega varstva v občini. Zato je občinski sindikalni svet imenoval posebno komisijo, ki se bo povezala z izvršnimi odbori sindikalnih podružnic. Predlagali so tudi, naj v delovnih organizacijah preučijo težave, s katerimi se srečujejo zaradi neurejenega varstva otrok zaposlenih delavcev. Tako bi namreč v reševanje tega problema lahko vključili tudi sindikalne podružnice.

A. Zalar

Proslave za dan republike

V soboto, 25. novembra, ob 20. uri bo kranjski pevski zbor Franceta Prešerna priredil v kinu Center svečano proslavo v počastitev dneva republike. V programu bo sodeloval tudi mladinski godalni orkester glasbene šole in recitatorji. Že v petek, 24. novembra, ob 17.30 pa bo svečana proslava tudi v zadrženem domu na Primskovem. V programu bo sodeloval moški pevski zbor s Primskovega pod vodstvom Franca Grudna, mladinski godalni orkester glasbene šole iz Kra-

nja, učenci osnovne šole s Primskovega itd.

Minulo soboto pa je v počastitev 50. obletnice oktobrske revolucije in dneva republike priredilo svečano proslavo tudi kulturno-umetniško društvo Stane Zagar v Kropi. Nastopili so harmonikarji glasbene šole iz Radovljice, folklorna skupina iz Gorij, ki se je predstavila z gorenjskimi in banatskimi plesmi. Proslave se je udeležil tudi Vinko Hafner, ki je udeležencem govoril o pomenu oktobrske revolucije za razvoj jugoslovanskih narodov.

A. Z.

VIII.
NOVOLETNI
SEJEM
v Kranju
od 16. do 26. XII.
1967

Podelitev diplom v Tržiču

V soboto je bila v mladinskem domu na Ravnah svečanost, ki jo je priredila organizacija Zveze vojaških invalidov Tržič ob 50-letnici oktobrske revolucije, 30-letnici KP Slovenije in 20-letnici organizacije vojaških vojn invalidov NOB Tržič.

Ob tej priložnosti so 50 članom ZVVI NOB Tržič podeli

diplome v znak priznanja za nesebično delo v 20 letih njenega obstoja. Diplomo je dobil tudi Peter Uzar, udeleženec oktobrske revolucije, revolucionar in nosilec spomenice iz NOB. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij v tržički občini. Program so izvajali recitatorji DPD Svobode Tržič.

-dh

Upravni odbor
AVTO MOTO DRUŠTVA
SKOFJA LOKA

razpisuje

licitacijo za oddajo avtomehanične delavnice v najem s 1. 1. 1968.

Razpisni pogoji so na razpolago v društveni pisarni med uradnimi urami, v Skofji Loki, Jegorovo predmestje 10.

Licitacija bo v petek, dne 8. decembra 1967 ob 16. uri v prostorih društva.

Ponudbe je oddati najkasneje do pričetka licitacije v zapečateni ovojnici z napisom »Ne odpiraj — Ponudba za licitacijo«.

V ponedeljek je obiskal Tekstilindus v Kranju senator čilskega parlamenta in generalni sekretar partije Čile Luis Corlovan s soprogo. Pogovarjal se je s predstavniki delovne organizacije in samoupravnih organov. Pogovorov sta se udeležila tudi predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar in sekretar občinskega komiteja ZK Martin Košir. Luis Corlovan s soprogo je na obisku pri nas kot gost CK ZK Jugoslavije — Foto: Franc Perdan

Kupujte v trgovini

Elektrotehne v Kranju

Prešernova ul. 9

- gospodinjski aparati
- akustični aparati, televizija
- elektroinstalacijski material

V LTH dobro gospodarijo

Prodaja hladilnih naprav je iz leta v leto večja — Nove možnosti za izvoz — Ustreči željam kupcev

Loške tovarne hladilnikov je podjetje, ki se je v gospodarski reformi dobro znašlo. K temu je veliko pripomogla pravilna usmeritev proizvodnje ter prilagajanje tržišču. Še pred nekaj leti so tovarne, ki danes sestavljajo LTH, proizvajale elektromotorje in gasilne črpalke. Proizvodnja le-teh sedaj zaostaja in danes delajo največ hladilne in klimatske naprave.

Obseg proizvodnje v LTH že od leta 1965 precej enakomerno narašča, približno za 17 do 20 odstotkov letno. Hkrati pa se je spremenila udeležba posameznih panog v celotnem obsegu proizvodnje. Tako se je na primer proizvodnja hladilnih naprav v devetih letnih mesecih povečala v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 45 odstotkov, medtem ko se je proizvodnja električnih strojev in opreme za gasilstvo zmanjšala.

Prodaja izdelkov sicer letos ni tako uspela kot lani, ko se je povečala za kar 34 odstotkov. Razveseljivo pa je, da se je prodaja hladilnih naprav v primerjavi z lanskim letom še povečala, čeprav je bil že lanski uspeh zelo dober. Tako dobre rezultate v prodaji pa jim ni uspelo ponoviti pri plačani realizaciji. Trenutno dolgujejo kupci podjetju že nad 20 milijonov novih dinarjev. To sicer za podjetje, ki prodaja investicijsko blago, ni izredno slabo, vendar trdijo, da bi z boljše izterjavo prav gotovo lahko dosegli hitrejšo plačevanje. Da bi zmanjšali vezavo sredstev, bodo morali izboljšati tudi nabavo reprodukcijskega materiala s tem, da bi material kupovali od

kupcev, ki bodo ponudili daljše plačilne roke. Kljub temu pa so s prodajno organizacijo v podjetju zadovoljni, saj uspešno cvaja trg in konkurira ostalim jugoslovanskim podjetjem, pa tudi Italijanom in drugim kupcem, ki pogosto ponujajo svoje blago na kredit.

Podjetje že nekaj let uspešno izvažata predvsem sestavne dele za hladilstvo na zahodno tržišče. V prvem letošnjem polletju so sicer manj izvozili kot lani, vendar imajo dovolj naročil. Dosedanji kupci so naročili za pol milijona dolarjev, precej pa so naročili tudi kupci, s katerimi doslej niso poslovali, tako da bodo le težko ustregli vsem in bodo prisiljeni nekaj naročil prenesti na naslednje leto. Računajo, da bodo letos izvezli več kot lani. Pohvalno za podjetje je tudi, da doslej še niso izgubili nobenega zunanjšega kupca, s katerim so začeli posloovati. Doslej so izvezili večinoma na zahod (Amerika, Danska, Francija, Avstrija), zdaj pa so se lotili tudi vzhodnega tržišča. Računajo, da bodo v bodoče uspeli prodati precej svojih izdelkov v Vzhodno Nemčijo. Opirajo pa se možnosti tudi za prodajo v Egipt. Da bi si zagotovili

čimbolj stalen izvoz na zahodno tržišče, skušajo prodati svoje blago še drugim zahodnim državam. Trenutno imajo največ možnosti v Angliji.

Pri prodaji njihovih izdelkov je veliko pripomogla pravilna razvojna politika. Tovarna je že pred leti ustanovila zavod za hladilno tehniko, ki opravlja razvojna in projektivna dela. Hiter razvoj je namreč v tej panogi zelo potreben, saj se zunanost in sestava hladilnih naprav zelo hitro menjata. V zadnjih dveh letih so oblikovno in konstrukcijsko spremenili eno tretjino izdelkov. V tovarni menijo, da bi morali nekako v petih letih spremeniti svoje izdelke, da bi lahko ostali konkurenčni. Letos je razvoju uspelo izdelati novo konstrukcijo skrinje za globoko hlajenje. Za zdaj so jih izdelali le toliko, da so lahko poslali vzorce največjim popraševalcem na domačem tržišču. Zanimanje za ta izdelek je precejšnje, zato ga bodo prihodnje leto lahko začeli redno delati.

Da želi podjetje ustreči kupcem, dokazuje tudi to, da so začeli delati specialne hladilne in klimatske naprave po želji kupcev. Tako so v tem letu izdelali posebne hladilne naprave za najmodernejšo trgovino v Jugoslaviji, ki jo je zgradila Prehrena Ljubljana v Osijeku, za hotelsko podjetje Zelena Laguna v Poreču, za Medeks in Bonboniero Rotovž v Ljubljani. Razen tega so izdelali precej klimatskih naprav, tako za hotel Kristal v Opatiji, za računski center v Svetozarevu, za kupca v Novem Sadu pa so izdelali komoro za vzgojo rastlin, v kateri se lahko uravnavajo vsi najvažnejši biološki činitelji. Ta izdelek je eden izmed tehnično najzahtevnejših v dosedanjih proizvodnji. Na zagrebškem velesejmu so letos prvič razstavili »ledomat«, avtomat za izdelavo ledenih kockic za gostinska podjetja. V 24 urah avtomat naredi 20 do 24 kg ledenih kock. Postopek za izdelavo je popolnoma avtomatičen. Obenem s to napravo pa je podjetje na zagrebškem velesejmu razstavilo še hladilne naprave za mlekarstvo. Tako bodo v bodoče izdelovali manjše hladilne naprave za ohlajevanje mleka in posodah za manjša gospodarstva in večje naprave za zbiralne centre. Da bi čimprej osvojili pro-

izvodnjo omenjenih hladilnih naprav, posebno večjih, so se povezali s podjetjem Alfalaval na Dunaju in z Agrotehniko v Ljubljani. S temi sodelavci so letos že izdelali 20 hladilnih naprav za zbiralne bazene za mleko. Kupci so bili predvsem kmetijske zadruge iz drugih republik.

Z dobrim delom, predvsem pa s trdnjšo povezavo razvoja in proizvodnje, se je podjetje LTH posrečilo zadržati domači trg in se obenem uspešno vključilo v izvoz. Tako ima LTH danes razčiščen proizvodni program in upa na uspešno poslovnanje tudi v prihodnje.

S. Zupan

Razvoj komunalne dejavnosti v tržiški občini do leta 1970**Prednost blokovni gradnji**

Gospodarska reforma je prinesla spremembe tudi v komunalni dejavnosti. Predvsem se je spremenil položaj komunalnih podjetij, sistem gospodarjenja in financiranja stanovanjske izgradnje. Glede na to bo obseg stanovanjske izgradnje odvisen predvsem od tega, koliko sredstev bodo zbrale gospodarske organizacije in kakšne bodo možnosti banke za kreditiranje. Te pa bodo v precejšnji meri odvisne od tega, v kolikšni meri bo banki uspelo zainteresirati občane in druge za stanovanjske hranilne vloge.

V Trzinju predvidevajo, da bodo v obdobju 1965-1970 zbrali 11.960.000 novih dinarjev. Ker torej denarja ne bo na pretek, bo potrebno stanovanjsko gradnjo čimbolj uskladiti s potrebami in ekonomskimi možnostmi bodočih stanovalcev.

Anketa, ki so jo izvedli v začetku tega leta, je pokazala, da bi do leta 1970 morali zgraditi v Trzinju 385 stanovanj, od tega 192 individualnih stanovanjskih hiš in 193 stanovanj v blokovni gradnji.

Električna luč v Tamarju

Kdo ne pozna prelepe doline Tamar pod Triglavskim pogorjem? Še pretekli teden je tam brela petrolejka. Še pretekli teden in nikdar več.

V soboto je električna luč zasvetila v planinskem domu Tamar in v karavli pri graničarjih. Elekriko so napeljali od transformatorske postaje v Planici do nove postaje v Tamarju. Postajo v Tamarju je postavilo SGP Sava, montiralo pa Elektro Kranj, distributivna enota Zirovnica. Jarek za 10 kV kabel so izkopali vojaki graničarji.

Vrednost celotne investicije za nizkonapetostnim priključkom za planinski dom Tamar in karavlo znaša okrog 40 milijonov starih dinarjev. Investitorja sta bila Jugoslovanska ljudska armada (graničarji) in planinsko društvo Medvode, lastnik planinskega doma Tamar.

J. Vidič

Tako razmerje pa že izdelani urbanistični plan zaredi racionalnejše izrabe razpoložljivih zazidalnih površin ne dopušča. Zato bo v bodoče dana prednost blokovni gradnji, saj bo tako do konca leta 1970 doseženo razmerje 75:25 v korist blokovne gradnje. Gradili bodo predvsem v Bistrici, Kovorju, Pristavi, Čadovljah in Jelendolu. Pri tem upajo, da bodo na področju gradnje dosegli večjo urbanistično disciplino in bolj zdravo zemljiško politiko. Tako se bodo v bodoče gradbeni zemljišča oddajala na osnovi natečaja, da bodo pri tem urejene tudi obveznosti za komunalno ureditev.

Pri komunalnih gradnjah bo do leta 1970 dana prednost gradnji vodovoda Crni gozdi-Trzin-Pristava. Z novim vodovodom bo zagotovljeno dovolj vode za prebivalstvo celotne občine. Razen tega bo potrebno prenoviti 28 km asfaltnega cestišča in začeti graditi glavno kanalizacijo skozi mesto do čistilnih naprav na Mlaki.

S. Zupan

Med obiskom v kranjski občini si je predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher minuli četrtek ogledal tovarno SAVA — Foto Perdan

SLUŽBA DRUŽBENEGA
KNJIGOVODSTVA
počrtnica 515 Kranj

razglašajo prodajo

večjega števila pisalnih miz, stolov in drugega pisarniškega pohištva.

Interesente opozarjamo da bomo pohištvo prodajali le v dneh od 22. do 25. novembra 1967 v dopoldanskem času.

Tam, čier teče bistra Zilja...

Kranjsko občinstvo prirčno sprejelo koroške pevce

Kot smo v Glasu že poročali, je te dni v Kranju in Bohinjski Bistrici na povabilo kranjske koncertne poslovalnice gostoval mešan pevski zbor Jakob Petelin Gallus iz Celovca. Namesto običajnega poročila o tem koncertu posredujemo našim bralcem mnenje treh glasbenikov, ki se v Kranju kot pevovodje aktivno ukvarjajo z zborovskim petjem. O vtisih s tega koncerta smo povprašali Toneta Dolinška, Matevža Fabjana in Petra Liparja.

Tone Dolinšek, dirigent pevskega zbora osnovne šole Lucijan Seljak: Sobotni koncert koroških pevcev je bil izraz razmer, v katerih delujejo koroški Slovenci in ga zaradi tega ne moremo presojati z našimi merili. Tako gledano je koncert uspel. Lepo je bilo videti toliko mladih pevcev, ki so z zavzetostjo izvajali predvsem koroške ljudske pesmi. Da je program uspel, je prav gotovo zasluga požrtvovalnih pevcev in pevcev ter njihovega zborovodje. Ugajali so vsi glasovi, še posebno solisti. — Zelo občuteno so pevci zapeli pesem Milke Hartmanove v priredbi F. Cigana, ki govori o trpljenju koroških Slovencev in njihovem hrepenenju po svobodi med zadnjo svetovno vojno. Zbor je še mlad in bi v prihodnosti zmožni tudi zahtevnejši program.

Matevž Fabjan, dirigent mladinskega gimnazijskega pevskega zbora: »Ob poslušanju koroških zborov, zlasti ob tem, ki smo ga v soboto poslušali, sem v primerjavi z našimi amaterskimi zbori presenečen predvsem nad mehkim nastavkom in zvočnim pianom. Zdi se mi, da jih mentaliteta koroškega dialekta vodi do takšnega petja. V interpretaciji tega zbora postane vsaka pesem živa, resnična in prepričevalna, tako da ji poslušalec ne hote sledi. Njihova glasbena govorica je podana iskreno, a izredno preprosto. Pri tem zboru ne srečamo vrhunskih tehničnih dosežkov, temveč sveže, prirodno petje, in prav zaradi tega so koroški pevci lahko za vzor našim zborom. To je prišlo do izraza predvsem v ljudski pesmi. Opaziti je bilo večjo zlitost med ženskimi glasovi kot moškimi, zlasti v pianu, premalo pa je bilo čutili poudarka na dinamičnih stopnjah.«

Peter Lipar, dirigent mešanega pevskega zbora Franče Prešern: »Predvsem je razveseljivo to, da v pevskem zboru poje večina mladih ljudi, kar daje zagotovilo, da slovenska pesem na koroškem ne bo izumrla, z njo pa tudi ne slovenska beseda. Spored zbera je obsegal predvsem koroško ljudsko pesem, ki je v interpretaciji zbora dosegla svojo popolnost. To pa je močno podkrepila glasovna kultura zbora, ki je našla svoj najmočnejši izraz v prelepem pianissimu. Zasluga za visoko umetniško stopnjo zbora

gre dirigentu dr. Francetu Ciganu, kakor tudi članom pevskega zbora, ki z veliko ljubeznijo pojejo rodno pesem. Kvaliteta zbora je dokazala, da je zbor že toliko zrel, da lahko v svoj program vključuje tudi sodobne umetne zborovske kompozicije.«

Številno občinstvo je z navdušenjem spremljalo izvajanje zbora in posamezne točke programa nagrajevalo z močnim aplavzom. Na zahtevo publike so morali koroški pevci več skladb ponoviti. Po končanem sporedu je nastopajoče v imenu kluba koroških Slovencev prirčno pozdravil skladatelj Luka Kramolc. »Vi ste prvi slovenski pevski zbor, ki obstaja v Celovcu in prvi nastopate v Sloveniji. Naziv Jakob

Petelin Gallus nam pove, da se čutite z nami povezane. — Prav tako se čutimo z vami povezani mi, ker se zavedamo, da si slovenske narodne pesmi brez koroške ne moremo predstavljati.« V imenu koncertne poslovalnice pa se je pevcem zahvalil Peter Lipar.

Ob tem koncertu bi še poudaril, da smo vedno veseli, kadar nas obišče kakšen zbor iz zamejstva, in to toliko bolj, ker je to lep dokaz, da slovensko zborovsko petje v zamejstvu ne le živi, ampak da se tudi vse bolj krepi. Prepričan sem, da obisk koroških pevcev ne bo ostel prvi in zadnji, temveč da bomo še kdaj imeli priložnost poslušati celovški zbor.

Naslednja glasbena prireditelj, ki jo organizira koncertna poslovalnica, bo v ponedeljek, 11. decembra. — V okviru baletnega večera bodo nastopali člani ljubljanske Opere. O tem bomo še poročali.

Dušan Stanjko

Osnovna šola Kranjska gora

Težave s šolskimi prostori v Kranjski gori Nonstop v šoli v Ratečah in Martuljku

Morda bi manjši šolski avtobus trenutno rešil nekatere težave?

Osnovno šolo v Kranjski gori so zgradili 1859. leta za 80 učencev in tri učitelje. Ker v šoli nimajo centralne kurjave, pokurijo v šolskih prostorih od 15. oktobra do 15. maja 160 kubičnih metrov drv. Šolo obiskuje 300 otrok, od tega je v Kranjski gori v treh izmenah dvanajst oddelkov, dva oddelka sta v Ratečah in dva v Martuljku.

V Ratečah je v štirih razredih (dva oddelka) 31 učencev. Učiteljica Pavla Maršič dela NONSTOP. Brez izmene je sama dopoldne in popoldne v šoli. Podobno je v Martuljku. Tam je 28 učencev od prvega do četrtega razreda. Pouk v Martuljku in Ratečah je precej skrajšan, zato otroci ne dobijo tiste izobrazbe, ki jo njihovim vrstnikom dajejo šole v normalnih okoliščinah.

V Kranjski gori so v šoli samo tri učilnice in dve

majhni, ki sta preurejeni iz bivšega stanovanja ravnatelja šole. Tehnični pouk imajo v kletnih prostorih zdravstvene postaje, kuhinjo v zasebni hiši prek glavne ceste, hišnico pa v bivšem župnišču. Šolski pouk se začne zjutraj ob sedmih in traja za vse tri oddelke do sedme ure zvečer. Zato je povsem razumljivo, da so starši zaskrbljeni za svoje otroke, ki se ponoči vračajo iz šole. To posebno velja za učence s Srednjega vrha, ki imajo v lepem vremenu od Gozd Martuljka še dobre pol ure peša.

Če bi uspela akcija zbiranja sredstev za investicije v šolstvu, bi v Kranjski gori drugo leto že začeli zidati novo šolsko poslopje. Tako pa je namesto sto, zbranih le dvanajst milijonov S din, kar je odločno premalo za začetek.

Slovenski izseljenski koledar

Slovenski izseljenski koledar, tako priljubljen med našimi izseljenci po vsem svetu, je izšel tokrat, za leto 1968, že petnajstič. Že 15 let ga izdaja Slovenska izseljenska matica, že 15 let je najboljši prijatelj naših rojakov v tujini, že 15 let jih obiskuje za novo leto in jim prinaša pozdrave iz krajev, ki jih poznajo, kjer so se rodili, ki jih imajo radi. Ob skromnem jubileju zato lahko samo želimo, da bi Slovenski izseljenski koledar še mnogo let obiskoval naše rojake v tujini.

V koledarskem in uvodnem delu letošnjega koledarja so v slovenskem in angleškem jeziku portreti pomembnejših slovenskih pisateljev in pesnikov od Trubarja do Mateja Bora in Borisa Pahorja. Sledi zapis Zime Vrščajev, predsednice Slovenske izseljenske matice, ob petnajstletnici koledarja, nadalje pregled letošnjih srečanj in obiskov naših rojakov v domovini s številnimi fotografijami, misli o naši zunanji politiki, številne reportaže in zapiski iz naših krajev, daljši zapis s številnimi fotografijami o Kamniku in Domžalah ter okolici, zapis o šestih mladih slovenskih umetnikih, zapis o srednješkem freskarstvu, o panjskih končnicah, o nekaterih ljudskih pesmih itd. Preveč bi bilo, če bi naštevati naslove vseh prispevkov, ki so v več kot 300 strani obsegajočem koledarju. Veliko je tudi pesmi, precej odlomkov iz največjih del naših pisateljev, precej člankov je prevedenih tudi v tuje jezike, najbolj pa koledar pozivljajo številne fotografije, za katere pa moramo — žal — zapisati, da so tehnično vse prej kot dobre. In škoda, da je vsebinsko bogat in obsežen letošnji ko-

ledar nasploh slabo stiskan (tisk tiskarne NISP Čakovec).

Lepi pa sta barvni fotografiji na ovitku. Na naslovnih strani je panorama Kamnika s Kamniškimi planinami v ozadju, na zadnji strani pa lepi keramični izdelki (majolika in čaša) Industrijskega kombinata Svit Kamnik.

Šest knjig za vsakogar letošnje knjižne zbirke Prešernove družbe

Prešernova družba nam je poslala prvih šest knjig letošnje redne knjižne zbirke. Vse knjige še niso dotiskane; ni še koledarja in Slovenske besedne umetnosti Frančka Bohanca. Dobili pa smo že tri prozna dela — dvojce domačih in enega prevedenega, in tri knjige, v katerih bo vsakdo našel nekaj zanimivega in koristnega: **Sodobno kuhanje v družini** (Andreja Grum), **Spletiklo in kvačko** (Vlada Marcon) in **Kmetijski stroji** (ing. Raoul Jenčič).

Knjiga **Sodobno kuhanje v družini** nas uvaja v uporabo modernih tehničnih pripomočkov v gospodinjstvu, poučuje nas, kako uporabljamo živilske industrijske polizdelke itd. V njej so napotki, kako skuhati kosi, kadar mame ni doma. Knjiga je ilustrirana s skicami in fotografijami in ima vrsto receptov.

Spletiklo in kvačko je potrebna in aktualna knjiga, saj sta tehniki ročnega pletenja in kvačkanja znova oživele, pleteni in kvačkani izdelki so spet vse bolj moderni. Pri tem pa opazimo pomanjkljivo znanje v tehniki dela, o čemer se ob različnih priložnostih sami lahko prepričamo. Prava mera in ustrezen krog sta prvi pogoj za lep izdelek. Vse to je v knjigi temeljito obdelano.

Prepotrebna knjiga za sleherno kmetijo je knjiga o kmetijskih strojih. Teh je pri nas vse več. Knjiga svetuje, katere stroje, priključke in pomožne naprave naj kmetje uporabljajo in kako je treba z njimi ravnati, kdaj si kmetje lahko sami pomagajo in kdaj je bolje, da prepuste popravila strokovni delavci.

Ostale tri knjige so leposlovne: roman Miška Kranjca S ceste prvega reda, mladinska povest Venceslava Winklerja Tisti iz zelene ulice in roman irske pisateljice Une Troy Sedem nas je.

Obveščamo stranke, da od 1. decembra 1967 ob sredah popoldan do ponovnega obvestila NEBO URADNIH UR.

KRANJSKE OPEKARNE
KRANJ, Reginceva 8

J. Vidic

Filmi, ki jih gledamo

MAT HELM — TAJNI AGENT — ena od mnogih variant Jamesa Bonda — Vse skupaj je zelo preprosto. Mat Helm je človek, ki zna uporabljati pištole, ki je simpatičen, ki posel, ki so mu ga zaupali, opravlja z nasmehom na ustih. Skrbi, da se vse okoli njega spreminja v skrivnostni, ki jih potlej sam na avanturističen način razkrije pred nami.

Film, ki ga gledamo, naj bi bil najbolj poln akcije, takšne, pri kateri človeku zastane dih in pri kateri se mu poveča srčni utrip. Odvisno je od gledalca, če temu, kar Mat Helm, počne, verjame. Odločiti se tudi mora, če bo takšne filme še gledal.

In kaj lahko gledalec vzemir? No, marsikomu je verjetno Dean Martin všeč, pa si je film ogledal bolj zaradi njega, kakor zaradi filma samega. Marsikdo je sedel in nemo zrl na platno ob razstreljevanju slabo kaširanih kulis. Avtor tega zapisa o filmu pa se je vzmimiril ob tem, ko je videl, da ima Mat Helm veliko navdušenih gledalcev.

Cisto na kratko: — film je deloma akcijska zgodba o človeku, ki lahko ubija po svoji lastni presoji zato, da bi preprečil neki tajni organizaciji načrte, ki bi pognali svet v prepad. Skonstruirano dogajanje, razvlečenost, ki dejanje zavira, in stalno se ponavljajoči prizori pričajo o scenaristu, ki je vestno za nemarjal pravila celo najbolj konvencionalne filmske dramaturgije. Zgodbe o agentih se ponavljajo, so si na las podobne, le da v vlogah agentov nastopajo različni igralci, ki svojo igralsko dolžnost bolj ali manj z uspehom opravijo.

James Bond, Jo Walker, Mat Helm in še nekateri iz agentske družine spominjajo na nekdanje komedijantstvo, z istimi osebami v vseh komedijah. Včasih so sicer zamenjali kostum, drugače maskirali obraz in premaknili za spremembo kulise, vendar so Harlekin, Pantalone, Colombina in drugi ostali nespremenjeni. Razlika seveda je, saj so ti smešili ljudi, razgaljali slabe značaje in se posmehovali človeški nevednosti, Mat Helm pa le strelja.

Serijski filmi so v vedno drugačen papir zaviti produkt. Treba ga je prodati in najboljše je, če so kupci vestni odjemalci. Kvaliteta niti ni pomembna, če so kupci navajeni kupovati ta produkt. To pa vzmimirja.

B. Sprajc

Ljudje

Ciper je sredozemski otok, ki zaradi svoje lepe lege trpi že skozi skoraj vso zgodovino najrazličnejše pritisk. Svojega strateškega pomena ni izgubil niti sedaj, v času nadzvočnih letal in raket. Ciper je ostal »naravna letalonosilka«, s katere lahko bojno ladjevede posreduje v najkrajšem času skoraj v vsaki sredozemski državi.

Iz te geografske lege izhajajo tudi sedanji zapleteni okoli Cipra, ali bolje rečeno, so njihov vzrok. Povod za sedanjo napetost je bil spopad med ciprskimi Grki in Turki in zasedba turških vasi Alios Teodoros in Kofino. Nacionalna garda ciprskih Grkov pod poveljstvom generala Grivasa je brutalno zadušila »upor Turkov«. Zaradi tega je prišlo do velike napetosti med Grčijo in Turčijo, v kateri izjavljajo celo,

Požar na naravni letalonosilki

da lahko »vsak hip izbruhne vojna«.

Turško vlado je 17. novembra pooblastil parlament, da uporabi oboroženo silo proti tistim, ki so »napravili ali spodbudili brutalno agresijo proti turški skupnosti na Cipru«. Pri tem se Turki sklicujejo na londonske in žiriške sporazume iz leta 1959 in 1960 o zavarovanju ciprskih Turkov na otoku.

Turčija je v zvezi s spopadi poslala Grčiji ultimatum, v katerem zahteva: prepoved pošiljanja patrulj ciprskih Grkov v turške vasi Alios Teodoros in Kofino, kjer se je zaradi njih začel spopad; vrnitev ciprskih Turkov na položaje v Kofinu, položaje, ki nadzorujejo cesto Nikozija-Limasol in vrnitev odvzete orožja; odpoklic generala Grivasa, komandanta nacionalne garde ciprskih Grkov s Cipra; zmanjšanje števila grških vojakov na Cipru.

Ni znano, kako je ali bo

reagirala grški vojaški režim na zahteve. Znano je le to, da je general Grivas odpotoval v Atene. Ta odhod nekateri razlagajo kot morebiten odpoklic zaradi turške zahteve in zopet drugi kot odvzem poveljstva, ker se baje ni pokoril zahtevi grške vlade in zaustavil napad na Kofino.

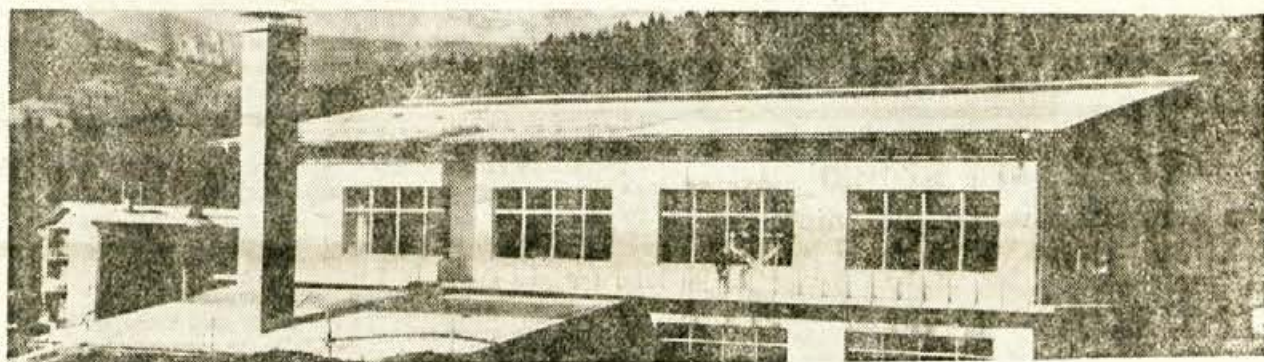
Kljub Grivasovi odsotnosti s Cipra pa je le težko verjeti v njegovo odstranitev. Ob državnem udaru v Grčiji 21. aprila letos je namreč vojaška vlada prav od njega dobila prvo priznanje za svoje dejanje, medtem ko je uradna Nikozija zavzela odklonilno stališče do novega režima. Se več, na Cipru so ustanovili poseben odpor, ki je razglasil otok za »edini svobodni del Grčije«.

Grški vojaški režim je že večkrat povedal, da pričakuje hitro rešitev ciprskega problema. Prizadeva si najti rešitev v neposrednih pogovorih s Turki, čemur Ciprčani odločno nasprotujejo.

Ceprav ciprski Grki ne mislijo na samostojno državo, pa so polni razumljivih pomislekov glede združitve s sedanjo Grčijo. Edini »zvesti« privržence Atenam je general Grivas, ki je pred kratkim izjavil, da bo prišlo do enosisa (združitve z Grčijo), pa čeprav z mečem.

Novejša krvava zgodovina Cipra se je pričela leta 1963: Decembra je prišlo do krvavih obračunov med obema etničnima skupinama. K pomirjavi so prispevale čete OZN. Od tedaj naprej so se zvrstili poskusi, da bi rešili problem v okviru pakta NATO, čemur pa odločno nasprotujejo Ciprčani. V tem primeru bi namreč postal Ciper vojaška udrba. Ciper je neuvrščena neodvisna država in se upira vsakemu pritisku od zunaj. Po vojaškem puču v Grčiji, pa se je pojavila nova nevarnost ekstremizma, ki so pripravljeni tudi s silo priti do priključitve.

in dogodki

Nagradno tekmovanje Hortikulturnega društva v Kranju

Prva nagrada v Naklo, druga v Stražišče

Letos spomladi je Hortikulturno društvo v Kranju razpisalo nagradno tekmovanje za najlepše urejene in vzdrževane vrtove ter cvetlice na oknih in balkonih. Hortikulturno društvo je s tem tekmovanjem želelo spodbuditi svoje člane za sodobno urejanje vrtove.

Za tekmovanje se je prijavilo 12 članov. Prvo nagrado v znesku 20.000 starih dinarjev je ocenjevalna komisija podelila Francu Aljančiču iz Naklega za najlepše urejen vrt ter cvetlice na oknih in balkonu. Drugo nagrado za urejenost vrta v znesku 10.000 starih dinarjev din je prejela Rozalija Česnik iz Stražišča. Tretjo nagrada, in sicer po 5000 starih din pa so pre-

jeli: Anica Sajovic iz Medvod za urejenost vrta, Karel Trplan s Kokrice za najlepše kaktuse in Matilda Ovsenik iz Kranja za urejen vrt, okna in balkon.

Skupno z ing. Bernardovo, predsednico Hortikulturnega društva smo pretekli teden obiskali nagrajence. Pri Aljančičevih, ki imajo menda najlepše urejen vrt na Gorenjskem, smo izvedeli, da so začeli z urejevanjem vrta pred štirimi leti. Čeprav zaradi pozne jeseni nismo videli vrta v pisanih barvah, kakršen je bil spomladi in poleti, smo bili navdušeni nad njegovo sodobno urejenostjo. Posebno nam je bilo všeč to, da Aljančičev vrt, kot tudi ostali sosednji vrto-

vi, niso ločeni z betonskimi ograjami, temveč se med seboj prelivajo. Človek dobi občutek dobrega sosedsstva. Seveda pa je tako urejen vrt potrebno negovati. Aljančičevi za to porabijo eno popoldnevo v tednu, medtem ko travo kosijo bolj pogosto. V vrtu imajo vsajeno predvsem okrasno grmičevje, vrtnice, trajnice, pa tudi maline in nekaj zelenjave.

Največji del vrta Rozalije Česnikove iz Stražišča je namenjen za vrtnice. Te so ponos gospodinj in jih ima kar 140 raznih sort. V poletnem času je bil pogled nanje res čudovit, saj se je vrt prelival v barvah kot mavrica. Zadnje vrtnice je Česnikova ob našem obisku imela še v vazi. Razen vrtnic pa njen vrt krasijo nekateri redki primeri rododendruma, acelej, trajnic in drugih rož.

Česnikova nam je povedala, da vrt ureja že šesto leto. Za to jo je navdušil prejšnji predsednik Hortikulturne

Specerija Bled in Modna oblačila iz Ljubljane te dni zaključujeta dela na novi zgradbi v Bohinjski Bistrici. S šivalnico v zgornjih prostorih bo tako vsaj deloma rešeno vprašanje nezaposlenih v Bohinjski Bistrici. — Foto: F. Perdan

nega društva Tone Hafner iz Stražišča. Dejala pa nam je, da je pripravljena pomagati z nasveti vsakomur, ki želi urediti svoj vrt. Pripomnila je še, da lepega vrta nima lahko samo tisti, ki ima denar, temveč vsakdo, ki ima za to dosti volje in veselja. »Poglejte moj vrt, še pozimi ga je človek vesel, saj še tedaj vidi v njem kaj zelenega.« nam je dejala prijazna Česnikova ob pogledu na raznovrstne smreke in okrasno grmičevje v njenem vrtu. Rože tej ženi res pomenijo veliko. Zato si ni težko predstavljati, kako lep je njen vrt skoraj vse leto.

Akcija kranjskega Hortikulturnega društva je rodila uspeh. Pričakujemo, da bo društvo s tekmovanji nadaljevalo tudi v prihodnjih letih in da se bo krog ljubiteljev cvetja in urejenih vrtove še povečal.

S. Zupan

Velika prodaja pisalnih strojev

- po znižanih cenah na brezobrestni potrošniški kredit brez porokov
- v poslovalnici Mladinske knjige Kranj, Maistrov trg 1.

Beli pajek

• 23 •

Muriel je ponovno dvignila ramena in se podvzela začel drug pogovor. »Nakažite takoj na Komercialno banko za konto Strong-bridge znesek petnajststo funtov in mi še danes predložite izveček tega konta,« je dejala kratko.

»Po tem izplačilu bi se utegnil izkazati saldo 19.000 funtov v naše breme,« je dejal lahkotno Hubbard in si notiral nagov.

Mlada žena ga je pogledala presenečeno in nezaupljivo.

»Odkod pa veste to kar tako na lepem?«

»Zato, ker sem se za ta konto posebno zanimal,« je mirno odgovoril.

»Izkazuje namreč že 13.300 funtov nakazil z naše strani, nemogoče pa mi je bilo ugotoviti, čemu smo jih nakazali. Tudi Misa Babberly mi ni mogla o tem dati nobenih podatkov.«

»Kaj pa vas to briga?« je vprašala Mrs. Irvine ostro. »Ali ste vstopili v moje podjetje zato, da bi vohunili?«

»V podjetje sem vstopil, Mrs. Irvine,« je dejala hladno, »da bi vam služil po najboljših močeh. To morem pa le tako, če sem o vsem, kar se tiče podjetja, informiran. Ker se mi zdi, da vam je moje vprašanje glede tega konta neprijetno, sem mnenja, da nimam s podjetjem ničesar opraviti in ga zaradi tega ne bom več omenjal.«

Muriel je z bliskajočimi se očmi presenečeno strmela v svojega tajnika in najbrž

bi v tem trenutku odbila zadnja ura njegovega bivanja v podjetju »Pri tisoč rečeh,« če ga ne bi bilo rešilo odločno trkanje na vrata, ki so vodila na hodnik. Hubbard je skrivoma pogledal na uro, Mrs. Irvine pa se je prestrašena zdrznila, bila je prepadena in si ni vedela pomoči. Skoro nikoli se ni zgodilo, da bi kak tujec uporabil njen privatni vhod, neprijavljen obiskovalec, ki bi poznal ta vhod, pa je bil še celo neprijeten. Nestrpnega pričakovanja pa je bilo kmalu konec, kajti še preden je imela čas pozvati k vstopu, so se vrata odprla in na pragu se je pojavil krepak policist. »Mrs. Muriel Irvine?« je vtičudo vprašal, in ko je smrtno blede molče prikimala, je stopil k pisalni mizi.

»Povabilo iz Scotland Yarda, komisar Conway, soba št. 7,« je pojasnil in položil modro kuverto pred njo na mizo. »Prosim za potrdilo.«

Hubbard za uniformirani obisk in naročilo ni kazal prav nobenega zanimanja, temveč je ravnodušno gledal skozi visoko okno in policist je že zdavnaj odšel, ko ga je Muriel morala zbuditi iz njegove zamišljenosti.

»Ne potrebujem vas več,« je dejala nestrpno in ko se je z rahlim naklonom umaknil v svojo pisarno, je še videl, kako so se njegove temne oči s strahom upirale v modro kuverto, ki jo je neodločno obračala v rokah.

12.

Bilo je kako uro kasneje, ko je gospodična Babberly zasopljena smuknila v pisarno in svoja široka usta skoraj pritisnila Hubbardu na uho. »On je tu!«

»Kdo?« je ravnodušno vprašal tajnik.

Konstancija, ki ji je njen izrez na vratu postal še globlji in ki je dišala kot gredica

vijolice, je sramežljivo povesila oči in z naklonom glave pokazala na šefovo sobo.

»Gospod s prevezo na očesu. Mislim, da ga je kilcale, ker je zadnjo uro večkrat telefonirala. Od tu se ne da slišati, toda šla sem večkrat mimo vrat na hodnik in vrata se ne zapirajo dobro.«

Mrs. Irvine se je le težkega srca odločila poklicati Cornerja, toda policijsko povabilo jo je tako vznemirilo, da se je morala posvetovati z nekom. Prvi hip je mislila na Summerfielda. Toda domislila se je, da se bo v tem primeru treba najprej do kraja izpovedati, za to pa se ni mogla odločiti. Preostalo je torej le še Corner, ki ga sicer ni marala, toda bil je edini, s katerim je lahko odkrito govorila.

Se vedno je bila zelo blede in na njenem slincer tako obvladanem obrazu se je odražal nervozen nemir.

»Kaj pravite k temu?« je vprašala in mu ponudila modro kuverto.

Možak s prevezo prek očesa je bil očitno v zadregi in presenečen ter si je nervozno grizel spodnjo ustnico, ko je bral povabilo.

Sedemnajstega oktobra ob 13. uri... to bi bilo torej že jutri,« je menil polglasno. »Komisar Conway — to je novi mož...«

Nekaj časa je razmišljal in Muriel je z nepetim pričakovanjem motrila njegov obraz. »Čudno,« je zamrmral končno, zganil skrbno list in ga spet položil na mizo.

»Kaj hočete reči s tem?« je nestrpno vprašala.

»Čudim se, da nisem prej ničesar zvedel o tem povabilu. Saj veste, da imam izvrstne zveze, toda to pot so odgovedale, kar je zelo čudno.«

»Kaj pa mislite, da bi utegnlo biti?« je mrzlično spraševala dalje. »Zaradi Riharda —

ali za ono drugo?« Corner je zmignil z rameni.

»Težko je to uganiti, mislim pa, da se tiče zadeve z Lewisom. Če bi me moj zaupnik ne bil pustil na cedilu, bi zdaj natanko vedel in bi si lahko skovali načrt. — V vseh svojih izjavah morate biti seveda zelo previdni, Mrs. Irvine,« ji je zabičeval. »Žal, so tu izvrstni dokazi, ki se jih ne da spraviti s sveta in ena nepremišljena beseda vas spravi lahko v najhujše nepravilike.«

Mlada žena je pritisnila roke na senca. »Preveč je to,« je tiho zastokala, »oh, preveč. Nočem več igrati komedije, povedala bom, kako je vse bilo, ker moram govoriti...«

»Tega ne boste storili,« je odločno posegel vmes Corner in njegov izžit obraz je bil še bolj upadel kot slincer. »Ne samo, da ne boste s tem nič dosegli, ampak boste vse pokvarili — ali veste, kaj je preiskovalni zapor. Temu niti v najugodnejšem primeru ne boste ušli in potem bi bilo vsega konec. Nova eksistenca, ki ste si jo ustvarili s tolikimi žrtvami, bi bila uničena, denar izgubljen in ves proces bi potem trajal celo večnost. In zame bi bilo potem nemogoče delovati še naprej v prid razjasnitve tiste zadeve.«

Govoril je zelo prepričljivo v tonu poštenjaka in nenadoma položil svojo roko Muriel na ramo.

»Lahko razumem, da ste sili vsega tega,« je nadaljeval in čisto približal svoj obraz njenemu, »toda zakaj mi ne daste pravice, da bi te razburljive zadeve opravil jaz za vas? Če bi hoteli postati moja žena, bi mi bilo lahko rešiti vas vseh neprijetnosti in vse bi storil, da bi lahko pozabili na vse tisto, kar je bilo.«

(Nadaljevanje)

40 let že vrti krmilo

Franc Kern pozna veliko ljudi, njega pa še več

Bil je pust, deževen jesenski dan, ko sem na Laborah stopil na Avtoprometov mestni avtobus. Ob pogledu

Franc Kern

na starejšega šoferja sem se nehote zamislil, kdo je, koliko časa že vozi in kaj vse je že v življenju doživel? Poklicna radovednost mi ni dala miru, dokler se mu nisem približal. Začuden me je pogledal, ko sem se mu predstavil in rekel, da mi nima ničesar povedati o podjetju.

»Če bi radi kaj izvedeli, pridite raje na sestanek kolektiva.«

Pojasnil sem mu, da me zanima predvsem on sam, njegov poklic in življenje šoferja. Po takšnem uvodu pa sva se hitro sporazumela.

Franc Kern je začel voziti avto že s petnajstim leti in v kratkem bo minilo 40 let odkar vrti volan. V stari Jugoslaviji je največ vozil do Beograda in Skopja.

»Takrat je bilo precej drugače. Ceste so bile slabe in če sem peljal v Skopje, me ni bilo nazaj cel teden. Med potjo sem le tu in tam srečal kakšen avto. Spominjam se, da sem prevozil šeststo tisoč kilometrov brez okvare in zato dobil od tovarne avtomobilov MAN posebno diplomo.«

Ali mogoče veste, vsaj približno, koliko kilometrov ste prevozili v teh štiridesetih letih?

»Nekdo je izračunal, da sem v stari Jugoslaviji prevozil štiri milijone kilometrov. Vendar ne vem, če je to res. Letos pa sem v osmih mese-

cih prevozil 84 tisoč kilometrov.«

Povedal mi je, da mu še nikdar ni bilo žal, da se je odločil za ta poklic in, da bo vozil, dokler bo zdrav.

Franc Kern pozna tako rekoč vse vrste avtomobilov. Menda je vozil že vse vrste tovornjakov in avtobusov. Jugoslavijo je prevozil podolgem in počez, bil pa je tudi v Franciji, Nemčiji, Italiji, Avstriji itd.

In kaj menite o današnjih šoferjih in avtobusih?

»Včasih ni bilo tako lahko narediti šoferski izpit, za šoferja avtobusa sploh ne. Do potankosti smo morali poznati motor, da smo lahko sami, če je bilo treba, popravili manjše okvare. Tudi avtomobili so bili včasih drugačini. Res je, da niso bili tako lepi, bili pa so bolj vzdržljivi. Zdi se mi celo, da ni še tako dolgo, ko tudi potniki niso bili tako »sitni«. Danes se vsakdo tako hitro ujezi.«

Ko sem ga vprašal, kate-

rega dogodka se bo še dolgo spominjal, mi je povedal, da je bilo v njegovem dosedanjem življenju veliko lepih dogodkov.

»Poznam veliko ljudi, še več pa je med njimi najbrž takšnih, ki poznajo mene. Prav zato se mi zdi poklic šoferja lep. Seveda pa so bili v mojem življenju neprijetni trenutki.«

Pravi, da ne bo nikdar pozabil, ko je bil zaradi neke nesreče, ki jo ni on zakrivil, obsojen na šest mesecev zapore.

»Takrat so bili še drugačni časi. Danes vem, da se mi kaj takega ne bi moglo zgoditi.«

Ko sva se na avtobusni postaji v Kranju poslovila, me je zaprosil, naj v našem časniku zapišem tudi, da pozdravlja vse svoje tovariše in potnike. Želim mu srečno vožnjo in da bi še dolgo vozil avtobus.

A. Zalar

NOVI PLESNI TEČAJI

v DELAVSKEM DOMU V KRANJU

Plesni tečaj za začetnike (nedeljski) se začne 26. 11. ob 9. uri. Ta tečaj bo vedno le ob nedeljah. Med tednom bo tečaj za začetnike ob torkih in petkih ter se začne 5. 12. ob 18.30.

Nadaljevalni plesni tečaj se začne 7. 12. ob 18.30.

Vpisovanje vsak dan od 18. do 19. ure v delavskem domu v Kranju, vhod 4/I.

Miha Klinar: Mesta, ceste in

Domov

III. DEL

Štivecva o boljševikih komaj kaj več vidi pridig, iz Možinovega pripovedovanja to, da boljševiki plenijo in jemljejo štvoem nagrabljeno imetje, predvsem pa skrivne zaloge živil, tako kakor so jih naš tistemu kmetu.

»Kragulju?« vzkripi v Roziki, ne zaradi tistega bedastega Kranjca.

»Zasluzil je skoriteca!« se postavi in ne toliko zaradi nepremišljenega tujca, o Jakobu, s katerimi bo lahko razveselila da se bo vračnila domov s samimi vznerznicami, med njimi morda celo z najbrž smrti.

Rozil pa, ki se s Štefi skoro nikoli ni kakor se ta bližnabira v njej žolč proti nikoli, začne klicati cel pekel na prav skega bedaka.«

»Samo ta norec je kriv, da je naše ker takih besed, ki jih rabijo za Sloveno najbolj bedasti primorski bedaki, prav Slovence samo bedasti Gorenjci, a še obot vika, že boljševiki! Ta tepec...«

»Nikar, Rozil! Ne imenuj človeka, br v Judenbergo ali pa prepozno pobegnili, tudi Štivecva, prav tako kakor je ponoči in jih spomniti, da so še nekaj dni popre vika« nikoli ne prišli živi domov. »Sam saj so možje priznali, da je boljševik že propadel, ker so pričeli pri mezinu na po glavi. Take reči je treba začeti in Dunaju in v Budimpešti in drugih vel gnezdu kakor Judenburg, ker je celo sarskega uradnika na Dunaju in bi pre-

mečke poroke na Jezerskem

(Nadaljevanje in konec)

Okrog polnoči so »škortovci« okolici Kranja jim pravijo »pločvarji«) pripeljali na svojo kamelo. To so bili trije moški, pokriti s ponjavo. Kamelina na je bil star glinasti lonec. Čelo se je mešetarjenje. Ko je la kupčija sklenjena, ko so se kamele prodali, jo je gonč udaril po glavi, zaropotale »trepinje« in kamela se je zgrula. Potem je nekdo ugasnil luč, o je luč spet posvetila, kamele bilo več.

Polnoči je nekdo izmed »svatov« zvel kozico ter kuhalnico in del zbirati denar za kuharice. o so svatje začeli zapuščati hiše, se je vsak moral oglasiti pri vni kuharici in ji stisniti v roko posebno nagrado. Svatove je trajalo do zore, včasih pa svatovali dva ali tri dni.

Če nista bila camar in hišni »dovolj« previdna, so jima »radli« teta in družico in ju odjli v bližnjo gostilno. Svat moral sam poiskati svoj par »plačilo« zapitek. Sramote to ni »menilo«, ljudje so se samo »hejali«.

Take so bile nekoč na Jezerskem poroke.

Hišno ime Špan

Po vsej Gorenjski je le malo vasi, v katerih ne bi bilo domačega, hišnega imena Špan ali Španc. Ze v naši okolici jih je mnogo. npr.: v Bašlju, na Beli, na Bregu, na Suhi, v Britofu, v Predosljah itd.

Ko sem hodila še v šolo, sem vprašala Španovo mamo z Bele, pri kateri sem živela 19 let, če so vsi tisti, kjer se reče po domače pri Španu, naši sorodniki. Smejala se je in mi rekla, da ne. »Preveč bi jih bilo, če bi bilo tako!« mi je rekla. Povedala mi je, kar je slišala od starejših ljudi: ko se je vas naselila, so ljudje izvolili med seboj uglednega gospodarja kot vsakega svetovalca in zastopnika. Rekli so mu župan in iz tega je nastalo domače ime Špan ali Španc.

Španove hiše so bile vse starejše in večje. Na Beli pri Španu je imela hiša še takrat, ko sem bila jaz mlada, deset oken z obodi iz zelenega kamena in mrežami. V hiši je bila stara velika bela javorjeva miza; vsak teden so jo poribali s slamo in belim peskom. Ob vseh stenah so bile klopi. Na steni pri vratih v kamro je visela starinska ura. Na podstrešju je bilo veliko starih stvari: rišli, stolčki za kodelje,

motovila za štrane in kolo-vrati. Imeli so tudi slike na steklo. Veliko polico je bilo knjig. Te je gotovo uničil ogenj leta 1928. Zdaj ima hiša nova okna, vrata pa so še s polkrožnim obokom.

Tudi na Britofu pri Španu je imela hiša okna s kamnitimi okvirji in z železnimi mrežami; te ima danes Franc Roblek v svojih kletnih oknih.

Na Rupi pravijo pri Špancu in prav tako v Babnem vrtu. Tudi v Beznici je hišno ime pri Španc kot je pisal Franc Kozjek. Tudi v Gorenjskem kotu je več Španov; nad Jesenicami je celo Španov vrh. Pa tudi na Dolenskem so Špani; Ivanova mama iz Srednje vasi je Španova iz Višnje gore. Ni pa tega hišnega imena pri mlajših, pozneje naseljenih vaseh, npr. na Srednji Beli.

Jera Pičman, Britof

O županih piše več dr. Sergej Vilfan v Pravni zgodovini Slovencev (izdala Slovenska matica, Ljubljana 1961). Piše, da je »župan iz dotika z nekimi doslej neugotovljenimi plemenskimi vplivi nastala specifična oblika nižjega starešine pri južnozaho-

dnih Slovanih, ki prevzema vodilno vlogo pri naseljevanju in pri prehodu iz rodovno — plemenske v naselbinsko skupnost«. Na ozemlje zgornje slovenske naselitve se že leta 777 v listini o ustanovitvi samostana Kremsmünster z imenom navaja prvi slovenski župan, očitno kot poglavar neke večje skupine Slovencev. Vilfan pravi, da so se župani med predniki Slovencev in južnozahodnih Slovanov sploh pojavili po vsej verjetnosti med preseljevanjem ali pozneje ob naselitvi. Prvotni slovenski župani so daleč več ko navadni vaški predstojniki in tudi v fevdalizmu obdrže mnogo širše pristojnosti kot le pobiranje fevdalnih dajatev.

Župansko vprašanje je pri nas še slabo raziskano. All je pri Slovenceh veljala v splošnem volilnost ali dednost županov. Vilfan pravi, da je to ključno vprašanje, ki »najbrž ni neresljivo, a je danes še nereseno«. Ker poznamo župana le kot starešino — posameznika, ki deluje kot organ neke skupnosti, županov ne moremo šteti za plemensko ali drugačno plast prebivalstva in ni nikakega dokaza, da bi to kdaj mogli biti. Kljub nedvomno zelo velik avtoriteti, ki so jo

župani obdržali še daleč v dobo fevdalizma, ni mogoče govoriti o hlapčevanju Slovencev županskemu sloju, marveč samo o županih kot vodilnih organih staroslovenske župe.

S prehodom pod zemljiško gospodarstvo v dobi zgodnjega fevdalizma se župan praviloma razvije le v starešino soseske, medtem ko starešinstvo nad nekdanjo župo, zdaj morda veliko župo, uradom ali podobnim okolišem prehaja na organe z drugačnimi nazivi. Župan pa je prvotno pod zemljiškim gospodarstvom oproščen dajatev in uživa dve hubi.

Teh nekaj skopih podatkov smo zapisali zato, da nam bo izvor hišnega imena Špan (ali Španc) jasnejše. Naše dopisnike in tudi vse ostale bralce pa prosimo, do nam iz svojega kraja in okolice pošljejo podatke, kje je to hišno ime še ohranjeno, kaj ljudje še vejo povedati o nekdanjih županih, kaj so ti ljudje za vas opravili, kakšna (po velikosti in primerjavi z drugimi) so bila njihova posestva (tudi hiše in gospodarska poslopja) itd.

A. Triler

razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja ● Miha Klinar: Mesta,

ina

79

A kar ve, ve iz župnikove si je zapomnila samo »kranjsko zemljo, z oduševljenim vojno nakopičene in možinov predlog pobrali

Kragulja, marveč zaradi

zopet Roziki po robu zaradi dobrih novic »bčeta: pa se je že bala, živimi in zaskrbljujočimi »no novico o Jakobovi

»prepirala, a tako ostro, svoji najljubši sestri, še kranjsko norega kranj-

»bila nesreča!«

»kroti, da bi ostala mirna, na severni strani gora »kaj, kakor za primorske »večkrat v šali. »ki se ima za boljše-

»katerega bi naši ostali »iskusa Roziko obrzdati »dili, da bi brez »boljše. »ga je pripeljal mednje, »prej uganil, da bo upor »i, namesto da bi udarili »vati v prestolnicah, na »mestih, ne pa v takim »nižji od najnižjega ce- »akim dunajskim davkar-

jem snel prvi cilinder z glave in se priklonil tako globoko, da bi z nosom kakor s plugom zoraal po cestnem prahu. Tako je ta boljše-ševik, ki ga je prav med naše pripeljal bog iz tiste karantane, rekel in jih še pravočasno pripravil, da so nabrusili pete,« pripoveduje Stivčeva in uporablja besede, kakršne so rabili možje. »Njemu se imajo zahvaliti za rešitev!«

»A tudi za pogubo!«

»Če so ga poslušali, so morda že iz nevarnosti, razen...«

»Kaj, razen?!« Rozi skoro izzivaje trmasto pogleda Stivčeva.

»Razen, če niso poslušali Andreja, ki je trmoglavil, naj bi ostali in čakali, in ki je — ne zameri mi! prav tako grdo in nehvaležno zmerjal kakor zdaj ti!«

Rozi osupne, saj jo tak poudarek prijateljskih besed žali. Zali njo in Andreja! Kaj takega od Stivčeve ni pričakovala. Zato v osuplosti ne najde takoj dovolj ostrih besed, s katerimi bi se postavila za Andreja, ki je v njenih očeh, od ljubezni sebičnih obeh najboljši in najpopolnejši možki na svetu, po pameti in po vseh drugih lastnostih vsaj za glavo nad možmi, s katerimi ga je družila ubežniška usoda.

»Kakor zdaj jaz... kakor jaz?« ponavlja z drhtečimi, od užaljene razburjenosti rdeče vročičnimi lici. »Kakor jaz... kakor jaz...«

»Da, samo on se je še protivil, da bi šli na Kranjsko, medtem ko so se drugi že sprijaznili in...«

»Sramotal! Potegnili s tujcem namesto z rojakom! Poslušali Kranjca!«

»Poslušali pamet!« pravi Stefi in jezno ošine sestro.

»Da, pamet,« mirno, skoro šepetaje ponovi Stivčeva.

»Pamet? Kranjsko, ha,« prešine užaljeno in že skoro zlobno razburjeno Rozi kratek, posmehljiv nasmeh.

»Zdravo človeško pamet!« poudari Stefi.

»In previdnost,« zašepeta Stivčeva, ki bi rada prijateljico pomirila, kakor je ponoči svojega moža, ki se mu tudi ni dalo iti od nje; Rozika bi morala zato pomisliti, da tudi njej ni lahko in da bi tudi ona raje imela moža — ubežnika v bližini doma kakor v nekem škofjeloškem hribovju, katerega ne pozna in kjer še nikoli ni bila.

Toda Rozika na to ne pomisli.

»Pamet? Previdnost? Zares!« ji zajedljiv posmeh še bolj spači drugače tako lep in ljubeč obraz. »Zares po pravi previdnosti so se lotili Kraguljevih nagrabljenih zalog, ha! In po pravi trdi kranjski pameti, ha! Kdaj pa so Kranjci že znali ravnati in živeti po svoji pameti? Naša pamet jih prekaša! Kar v življenje pogledite! Med ugledne in pomembne ljudi! katerih je več? Naših ali kranjskih? No, povejta! Povejta!«

Stefi zmajuje z glavo. Razume, da je Roziki zaradi Andreja hudo. Ne razume pa, da blebčeta po pogovoru: Vsak berač svojo

malho hvali! Blebčeta, kakor blebetajo na primer Brici, kadar se imajo za boljše in plemenitejše od Kraševcev: »Gada pustiti, Kraševca ubiti!« ali briška dekleta, kadar so ljubosumne na Benečice in Gorjanke: »Gorjanka-ciganka! Benečice-beračice!« in se — same uboge — imajo za bolj bogate od prav tako ubogih deklet z Gora, kakor v Brdih pravijo gorskemu svetu nad Brdi, in deklet iz revne Slovenske Benečije in Rezije.

Tako bi najbrž Rozi obkladala z zasmehljivimi reki, ki jih ima skoro sleherni slovenski kraj za sosedni slovenski kraj, sleherni slovenska pokrajina za drugo slovensko pokrajino, vsa slovenska zemlja, ki je uradno še vedno ni, saj je razkosana za deželami in deželnimi oblastmi na Kranjsko, Koroško, Štajersko, Goriško, Istro in vzhodni del celo pod Madžarsko, preračunljivo razkosana, saj mnogi Nemci pa tudi tržaški in goriški Italijani, ki so vse do italijanske vojne napovedi uživali prednost pred slovenskim ljudstvom, še vedno trdijo, da Slovencev sploh ni, marveč so za samo Kranjci, Korošci, Štajerci, Istrani, Primorci in da so si jih izmislili šele pred kakimi sedemdesetimi leti tisti, ki bi radi med Adrijo in Dravo s svojimi sanjarijami ustvarili nekakšno Slovenijo in s Hrvti, Srbi in Bolgari nekakšno slovensko državo od Triglava do Crnega in Egejskega morja vse tja dol do Soluna, in tisti, ki zdaj z nekakšno deklaracijo terjajo samostojno jugoslovansko državo v okviru, a še raje brez okvira sedanje monarhije. In prav taka obkladanja z zasmehljivimi reki so odraz dolgega in namernega netenja neenotnosti in poizkusov razpihovanja sovraštva ali vsaj nestrpnosti prebivalstva neke slovenske dežele proti drugi slovenski deželi.

Zato Stefi tako težko posluša Rozikino natočevanje in zasmehovanje »trde kranjske pameti«, prav tako kakor bi ne mogla trpeti natočevanja kakega »pametnega« Kranjca proti Primorcem in še bolj proti Štajercem, ko bi slišala tisto, med ljudstvo vrženo zasmehljivo, da »lažje najdeš zelenega psa kakor pametnega Štajerca.«

In zato bi najraje šla ven k Slavku, ki se danes začuda rad igra z »otrokom«, malim Zefkom, ob potoku, ki teče mimo hiše, ob potoku, kjer dela za petletnega Zefka mlinčke, kakor jih je svojčas delal v Penzbergu v strugi potočka, ki je tekel čez Ebnerjev vrt.

»V Penzbergu?« odžene takoj misel na ta na veke prekleti kraj. Komaj senca se je dotakne, senca, v kateri je zgoščena preteklost v brezličnost: vse in vsi, ki so ji grenili usodo od Franca do tašče, penzberških mogotcev, ki so ji hoteli iztrgati otroka, do zlobnih blebetav in opravljk. Samo senca, ob kateri se ji zazdi, da tudi Rozi ta hip ni boljša od njih in da jim je s svojim posmehljivim pačenjem celo podobna.

Pesnikov odrski lik

V prejšnjem zapisu smo obljubili, da se bomo še vrnili k snovi »Prešeren in gledališki oder.« Seveda pa se bomo morali v teh dveh sestavkih, ki si bosta sledila, omejiti le na suho naštevavanje odrskih del v zvezi z našim pesnikom — za kakše podrobnejše ocene in analize za zdaj še ni pravega časa. Hiteti namreč moramo s snovjo o Prešernu — ki se nam je kar nehoti razvlekla skoro na vsa tedne zadnjih štirih let — da bi se mogli poslej pogovoriti še o drugih starih gorenjskih pisateljih in pesnikih. V mislih imamo Valjavca, Alešovca, Finžgarja, Jalna, Kersnika, Mandelca, Tavčarja, Aljaža, Vido Jerajev in druge.

Josip Stritar: PREŠERNOV GOD V ELIZIJI

Hkrati z ustanavljanjem Čitalnic je na Slovenskem zavladala tudi prav posebna vnaema za prirejanje najrazličnejših proslav. Tako so Čitalnice leto za letom proslavljale Valentina Vodnika, le redkokdaj pa so se spomnile tudi na Prešerna... Bojevitim mladostencem, kot so to bili Levstik, Jurčič in Stritar, to seveda ni bilo prav po volji.

Leta 1863. se je v čitalniški dobi prvič zgodilo, da sta škofjeloka in kranjska Čitalnica počastili Prešerna s posebno »besedo«. Ves zadovoljen je Levstik pisal v »Najprej«: »Ko smo dosedaj Slovenci uže toliko storili Vodniku v čast, veselje oznanjamo, da bo v Kranju v sredo 11. t. m. ob 10. uri črna maša za Prešernom, našim največjim, edinim pravim pesnikom, in zvečer pa »beseda« v Loki. Prihodnje leto se misli v Kranju tudi praznovati Prešernov rojstni dan; gotovo bi naš največji pesnik zaslužil, da ga tudi Ljubljana praznuje.«

Zoper omalovaževanje Prešerna s strani ljubljanske staroslovenske gospode, je mladi Josip Stritar, sicer stalno živec na Dunaju, napisal l. 1868 literarno satiro »Prešernov god v Eliziji«. V onostranstvu se slovenski duhovni velikani (Trubar, Zois, Linhart, Vodnik, Metelko, Kopicar in Cop) spomnijo Prešernovega godu. Njim se pridružijo še zastopniki svetovnega pesništva (Homer, Petrarka in Goethe). Prešeren ob koncu povabi vse svoje častilce h kupici vina. Slede zdravice, ki merijo na slovensko kulturo, na politiko in na bodočnost. Posebno pomembna je zdravica Copova, ki je namenjena mlademu pesniškemu rodu: »Bog živi naše nadopolne, njih pesmi naj ne bodo tako bolne!«

Lovstiku se je zdel Stritarjeva satira dobra in vredna natisa, drugim kritikom pa ni bila všeč »zaradi grobega humorja«. — Prvi gledališki prizor je bil sicer res še isto leto natisnjen v »Mladiki«.

kake uprizoritve pa, razen ene same 1899, zadržaj niso v razvidu.

Luiza Pesjakova: FRANCE PREŠEREN

Slovenska pesnica in pisateljica Luiza Pesjakova (1828 — 1898), hčerka Prešernovega dolgoletnega ljubljanskega šefa dr. Blaža Crobatha, je v svoji literarni ostalini zapustila tudi nedokončano žaloigro »France Prešeren«. Napisala je štiri dejanja, manjka pa igri še peto. »Prešerina« je Pesjakova pisala v l. 1871, v tisku pa, kot nekompletno delo seveda ni izšel.

V žaloigri nastopajo poleg Prešerna še Cop, Smole, Kastelle, gostilničar Dolenc in njegova hči Zalika, Katra in »uboga kmetiška žena«. — Prvo dejanje se dogaja l. 1829., drugo l. 1833, tretje in četrto l. 1835, peto pa l. 1849. Prva štiri dejanja se odvijajo v Ljubljani, zadnje (ki v rokopisu manjka) pa v Kranju.

Nas bi seveda najbolj zanimalo prav to, peto dejanje. Saj bi morda prav iz njega zvedeli za kak, še neznan podatek iz Prešernovih kranjskih let. Pesjakova je utegnila o Prešernovih nazorih in navadah dosti vedeti, saj je kot otrok in že kot doraščajoče deklo, več kot deset let bila dan za dnem v pesnikovi družbi. Nekaj spominov na Prešerna je Luiza objavila l. 1886 v Ljubljanskem Zvonu.

Anton Aškerc:

PREŠEREN V GOSTILNI »PRI ZLATEM GROZDU«

Ljubljansko slovensko gledališče je 20. marca 1899 uprizorilo Stritarjev »Prešernov god v Eliziji« in Aškercov prizor v gostilni »Pri zlatem grozdu«. — Dejanje Aškercovega delca se dogaja l. 1847, tik pred Prešernovo odselitvijo v Kranj.

Podoba je, da je Aškerc položil Prešernu na jezik svoje trpke misli: »Mi pesniki vse povemo, kar smo kdaj užili, mi vse povemo, kar smo pretrpeli.« Ali pa: »In ko že iztrohnelo je telo, trepeče naše še srce. In svet naslaja s tem se trepetanjem ter ogleduje to srce ubogo z očmi si kritičnimi.«

Zagrenjeni Aškerc je v tekst, ki bi moral biti poetično pridvignjen zapisal celo tako vsakdanjo modrost: »... v gostilni se človek najlaže pokaže človeka.«

Fran Zbašnik: PRIZOR IZ ELIZIJA

V precej prozaičnem dramskem prizoru »ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani« je Zbašnik »zbasal« v svoje delce celo vrsto dialogov med Prešernom in Petrarko, med Julijo in Lavro pa med Prešernom in Ano, med Ano in Julijo...

Zbašnikov »prizor« je bil objavljen l. 1905 v Ljubljanskem Zvonu.

Uprizorjen pa seveda nikoli ni bil.

Ilka Vaštetova: VISOKA PESEM

Po biografskem »Romanu o Prešernu« znana pisateljica Vaštetova, se je v prvih letih po osvoboditvi lotila še dramtizacije Prešernovega življenja. Napisala je »Visoko pesem« in jo podnaslovlila kot »dramo o Prešernu.«

Krstna predstava »Visoke pesmi« je bila dne 7. februarja 1947 na odru Sentjakobskega gledališča v Ljubljani. — V knjižni obliki je drama izdala Ljudska prosveta Slovenije v »knjižnici ljudskih iger« leta 1953.

V petdejski dramati nastopa poleg Prešerna še dvaintrideset oseb! Mimo Copo, Smoleta, Kastelica, Zupana, Kersnika, Crobatha, Bleiweis, Terpinca in Pacenjka tudi Julija, njena mati in snubec Scheuchenstuehl. Na oder pridejo tudi Ana Jelovškova kot pesnikova »Netka«, Prešernova sestra Katra, gostilničarka Jalnovka in še vrsta drugih mož in žena.

Dejanje prične v ljubljanski gostilni »Pri Blažu« z nagajanjem ovaduhim policijskim agentom. Čas prvega

Prvi prizor se dogaja pred uradnim poslopjem, vsi naslednji pa v Jalnovi gostilni, kjer Prešeren gosti svoje prijatelje. Za slovo poslušamo dialog med pesnikom in potepuhom Pacenjkom. Temu je dal pred dnevi eno od svojih dveh srajc.

Pacenk: Ampak srajci ste imeli samo dve!

Prešeren: Ti pa nobene! Nič ne skrbi! Odslej bom potreboval samo eno srajco. Tudi največji bogatin potrebuje tam — samo eno srajco.

Preseneča pa dokajšnja preciznost Vaštetove, ko podaja oris oseb, posebno Prešerna in Ane Jelovškove. Kar poslušajmo:

»V prvem dejanju je pesnik star 24 let, srednje velik, vitek, lasje kostanjevi, do ramen segajoči, gosti, valoviti, nakodrani, obrvi močne, črne, nos kljukast, ustne lepe, majhne; govori razločno in s poudarkom z baritonskim glasom. Sicer pa je miren, zamišljen, včasih rezko posmehljiv, sprejemljiv za šalo.«

Slede orisi pesnikove vnajnosti, navad in temperamenta v naslednjih njegovih desetih letih. Ko je postajal Prešeren v telo vedno bolj močan, debelkast, ko ni bil več tako skrben v oblačenju in ko je postajal vedno bolj

krilo široko naščeperjeno, okrog ramen tančičast šal, frizura s prečo po sredi glave in dolgimi kodri ob ušesih, zadaj visoko pripeta krita, živahna, vročekrvna.«

Tudi oris drugih oseb v »Visoki pesmi« je že na prvi pogled studiozno. Kaže, da se je pisateljica v snov resnično poglobila in brižno črpala iz vseh dostopnih pisanih virov.

»Visoko pesem« Vaštetove so uprizorili že na številnih odrih; tudi v Kranju večkrat v več sezonah. Zavzeto poslušajočih gledalcev ni nikoli zmanjkalo. Podoba je, da bodo »Visoko pesem« na Slovenskem še in še uprizorjali, če ne več naš, pa prihodnji rodovi.

Se besedo ali dve o pisateljici Ilki Vaštetovi. Rojena Dolenjka iz Novega mesta, je pred tremi meseci ugasnila v Ljubljani. Dnevi so se ji iztekli v starosti 76. let.

Vaštetova smo v letih po vojni uvrščali med najbolj brane in priljubljene slovenske pisateljice. Njen Roman o Prešernu je izšel kar v več ponatisih, zelo pa so bila čitana tudi druga njena dela, kot so npr. Gričarji, Upor, Izobčenec (roman o Janezu Trdini) in avtobiografske Podobe iz mojega življenja. —

Prizor s čitalniške »besede« v Kranju

dejanja je leto 1824. — Naslednje dejanje se dogaja že v letu 1834. Za prizorišče je sedaj ljubljanska Kazina, med nekim plesom. Ko je Prešeren izročil Juliji svoj »Sonetni venec«...

Tretje dejanje drame, leta 1835, poteka na Julijinem domu in v Crobathovi pisarni. Ob koncu dejanja zve Prešeren za nesrečno smrt Copovo. — V četrtem dejanju, ki se dogaja l. 1846, tik pred odselitvijo pesnika v Kranj, zveva za njegovo tragično ljubezen do Netke in otrok. Dejanje se konča z veselim Netkinim upanjem v srečo ob ljubljanskem možu.

Zadnje dejanje gledamo že v Kranju, jeseni leta 1848.

zagrenjen; posebno od Copove smrti dalje.

»V petem dejanju je Prešeren že zelo postaran, bled, močno osivel, lasje so še vedno gosti, noge v blatnih škornjih, ogrnjen je v širok plašč s pelerinom, težko se opira na močno palico, na glavi ima potlačeno čepico s sčitnikom. Je že hudo bolan, toda v debatah še vedno neuklonljiv, dasi mu je pogled že »prestanu uprt v smrt.«

Ano Jelovškovo, Prešernovo, »Netko«, je Vaštetova orisala takole:

»Stara 25 let, majhne čedne postave, cigansko lepega obraza, temnih las, obloka bidermajerska, poletna; do ramen izrezana, v pasu tesna,

Vaštetova je postala s svojim delom prava ljudska pisateljica.

Preseneča pa dokajšnja prein oporo zavesti, da piše za preproste ljudi, za ljudi z odprtim srcem za vse dobro in plemenito. To je bilo tudi njeno kulturno poslanstvo, ki ji ga vsi priznavamo.

Naj bodo zato te skromne vrstice položene namesto nageljnja s pesnikovega groba na njeno še svežo gomilo. Ime iskrene prešernoljubke ne bo pozabljeno. Ob pesnikovem imenu bo zaradi Romana o Prešernu in zaradi Visoke pesmi živelo — tudi njeno ime...

(Nadaljevanje bo sledilo)

Crstimir Zorac

Nesreče preteklega tedna

Zaradi deževnih dni se je več nesreč na gorenjskih cestah pripetilo zaradi mokrih, spoljskih cest.

Zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti je voznika osebnega avtomobila KR 120-74 Jožeta Kupca iz Kranja zaneslo v levo s cestišča, kjer se je vozilo prevrnilo. Voznik se je lažje ranil, na avtomobilu pa je za 7000 N din škoda.

Na Koroški cesti v Kranju je v petek opoldne zaneslo osebni avtomobil KR 50-06, ki ga je vozil Jože Tomažin, tako da je zapeljal s ceste v sadovnjak in trčil v drevo. Na avtomobilu je za 5500 N dinarjev škoda.

Pozno ponoči se je v petek na cesti I. reda Kranj — Naklo pripetila huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila LJ 439-22 Janez Er-

žen je v blagem ovinku zavozil preveč levo in zadel obcestni kamn. Pri tem je voznika in njegovo ženo vrglo iz avtomobila, avtomobil pa se je preobračal še 20 metrov po travniku. Pri nesreči se je voznik hudo ranil, na avtomobilu pa je za okoli 15.000 N dinarjev škoda.

L. M.

Tovarna motornih vozil TOMOS KOPER

NIČ ZATO

- ČE JE DALEČ DO VAŠEGA DELOVNEGA MESTA,
- ČE NIMATE NA VOLJO VELIKO DENARJA,
- ČE SO CESTE SLABE.

Tomosov moped colibri T-12 vas bo vselej hitro, poceni, udobno in varno pripeljal na cilj!

Izrabite kreditne ugodnosti za nakup mopeda v zimski sezoni v naših prodajalnah v Beogradu, Sarajevu, Ljubljani in Kopru ter v prodajalnah naših večjih trgovskih zastopnikov!

POHITITE! NE ZAMUDITE UGODNE PRILOŽNOSTI!

Zahvala

Ob prerani in težki izgubi našega brata in strica

Jožeta Zormana

se iskreno zahvalujemo gasilskemu društvu Velesovo in AMD Senčur ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: bratje Janez, Franc, Andrej z družinami, sestre: Katica, Cilka, Metka z družinami in Marija

Praprotna polica, Senčur, Smednik, Kranj, Orehoviče, Nica — Francija

Zahvala

Ob prerani smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Miha Kalana

se zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pomagali. Posebno zahvalo smo dolžni vsem gasilcem, tov. Jaku za poslovilne besede, sodelavcem Modnih oblačil in Tekstilindusa, uslužbencem KZK obrat kmetijstvo, uslužbencem nabave in šoferjem Planike, dijakinjam Ia AS, K. K. Odredu Ljubljana, pevcem društva upokojencev, č. duhovščini in vsem, ki so ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Roza, sinova Rajko, Nejo združino, hčerke: Olga, Marija, Joži z družino, bratje, sestre in ostalo sorodstvo

Kranj, 16. 11. 1967

V nekaj stavkih

SKOFJA LOKA — Okoli sto vojakov škofjeloške in tolimnske garnizije že več tednov gradi nov vodovod med Hotovljami in Skofjo Loko. Škofjeločani si že dolgo žele novega vodovoda in so zato vojakom za njihovo delo nad vse hvaležni. V zahvalo in pa za zblizanje pa so jim dijaki škofjeloške gimnazije v nedeljo popoldne pripravili kulturno-zabavni program, v katerem so sodelovali člani vseh sekcij MKUD gimnazije in nekateri študentje.

Ob tem srečanju je odprl razstavo svojih najnovejših del tudi slikar Ive Subić.

GOLNIK — Foto sekcija tega društva je že vrsto let med najbolj delavnimi. 29. novembra bodo odprli že peto samostojno razstavo fotografij v počastitev dneva republike in 50-letnice oktobrske revolucije. Za razstavo je deset fotoamaterjev pripravilo okoli 60 fotografij. Najboljšim bodo podelili devet nagrad v fotografskem materialu. Institut za pljučna obolenja in tuberkulozo pa bo podelil tri nagrade v skupni vrednosti 25.000 S dinarjev.

JESENICE — V soboto zvečer so v delavskem domu na Jesenicah odprli razstavo pod naslovom Oktobrska socialistična revolucija. Razstavo je uredila Ani Benedičič, kustos Gorenjskega muzeja v Kranju, nekaj eksponatov pa je prispeval tudi oddelek za delavsko gibanje in NOB tehničnega muzeja železarne. V mali dvorani je razstavljenih 200 fotografij udeležencev oktobrske revolucije z Gorenjskega, ki so v Rusijo prišli kot vojni ujetniki in se borili na strani delavcev iz kmetov. V soboto so družbenopolitične organizacije za udeležence oktobrske revolucije priredile slovesen sprejem.

Padel je pod konja

V petek popoldne se je na cesti IV. reda med Sp. Gorjami in Poljanami pripetila huda prometna nesreča. Voznik vprežnega vozila Martin Pretnar, rojen 1907, iz Podkočne je vozil proti Poljanam. Iz neznanega vzroka je padel z voza pod konja in se pri tem hudo ranil po glavi in rokah. Odpeljali so ga v jese-niško bolnišnico.

Posredno je bil splašeni konj vzrok prometni nesreči, ki se je pripetila na cesti Kranj — Mengeš pri Sp. Brniku. Voznik osebnega avtomobila MB 263-62 Franc Kranjc je pravilno po desni strani pripeljal v križišče, kjer se cesta odcepi proti Cerkljam. Z desne strani je pripeljal voznik vprege, ki se mu je prav v tem trenutku konj splašil. Voznik Kranjc je avtomobil takoj ustavil, od zadaj pa je v tem trenutku trčil vanj tovornjak KR 21-50, ki ga je vozil Janez Maček. Pri nesreči je nastala le materialna škoda.

L. M.

Triletni otrok padel v vodo

V petek popoldne so se otroci igrali ob vodi, ki je speljana v železarno na Jesenice. Pri tel je triletni Nenad Vervič padel v vodo in utonil.

L. M.

PRIMSKOVO — KRANJ

Proslava v počastitev 50-letnice oktobrske revolucije in dneva republike bo v petek, 24. 11. 1967 ob 17.30 v dvorani Zadrúžnega doma.

Vabljeni!

Neprevidni kolesarji

V nedeljo popoldne se je na cesti II. reda v Železnikih pripetila huda prometna nesreča. Voznik Franc Marčun iz Strahinja pri Kranju je vozil iz Železnikov proti Skofji Loki. Iz nasprotna smeri so vzporedno vozili trije kolesarji, med katerimi je Janez Vrhunc iz Železnikov vozil po levi strani. Pri srečavanju je avtomobil trčil v kolesarja, ki se je pri padcu hudo ranil.

L. M.

Nogometni turnir v Škofji Loki

V počastitev 50-letnice oktobrske revolucije in 29. novembra bo v dneh od 24. do 26. novembra v Škofji Loki nogometni turnir. 24. novembra se bosta pomerila NK Škofja Loka in NK Medvode, naslednji dan NK Ločani in NK JLA Škofja Loka, v nedeljo 26. novembra, pa zmagovalca prvih dnl.

Združenje šoferjev in avtomehaničkov podružnica Tržiš

organizira

TECAJ ZA KVALIFIKACIJE

voznikov motornih vozil za svoje člane. Nečlani pridejo v poštev za dopolnitev števila tečajnikov.

Pričetek tečaja bo 15. decembra 1967.

Prijavijo se lahko šoferji, ki imajo dokončano osnovno šolo ali vajeniško šolo.

Prijave sprejema do 5. decembra tajnik društva Ježo Gorjčan, Tržiš, Trg svobode 9.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SREDA — 22. novembra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Slovenske narodne in domače melodije — 12.10 Med romantičnimi uverturami — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Operetni nape-

vi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Igramo za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Odkočno deska — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč,

otroci — 19.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Vrhovi operne poustvarjalnosti — 22.10 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nookturno

CETRTEK — 23. novembra

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavnih melodij — 12.10 Odlomki iz opere Zrinski — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo tuje pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Izbrali smo za vas — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital klarinetista

Mihe Gunzka — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Cetrkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Godala v ritmu — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Cetrkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nookturno — 22.10 Komorni večeri — 23.05 Literarni nookturno

PETEK — 24. novembra

8.08 Koncertna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Narodne v priredbi za trio in vokalni tercet — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Tišo pisanih taktov — 12.10 Malo glasbene romanike —

12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Cez hrib in dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Veliki valčki in uverture — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.45 Kulturni glasbus — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Clovek in zdravje — 17.15 Glasbene uganke — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Plesni zvoki — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Koncert Slovenskega okteta — 20.30 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Iz sodobne nemške glasbe — 23.05 Literarni nookturno

Televizija

SREDA — 22. novembra

13.50 Nogomet CSSR : Irska (Intervizija) — 17.00 Poročila, 17.05 Lutkovna igra (RTV Skopje) — 17.25 Spominčki in priljubljeni konjički, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radovednežev, 19.00 Reportaža (RTV Zagreb) — 19.30 Portret dokumentaristov (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.40 V smeri kažipota (RTV Zagreb) — 21.40 Srce — 5. oddaja, 22.40 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT, 19.30 TV pošta (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.25 Ekspedicija, 20.30 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 21.40 Glasba za vas (RTV Beograd) — 21.55 Ustvarjalec in njegovo delo, 22.10 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

CETRTEK — 23. novembra

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 10.35 Angleščina (RTV Beograd) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 TV v šoli, 17.05 Poročila, 17.10 Vijavaja — ringaraja, 17.55 TV obzornik, 18.15 Po sledovih napredka (RTV Ljubljana) — 18.35 Po izbiri (RTV Zagreb) — 19.00 Dežurna ulica (RTV Beograd) — 19.40 TV prospect (RTV Zagreb) — 19.54 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnev-

nik, 20.30 Aktualni razgovori (RTV Beograd) — 21.10 Risanka (RTV Ljubljana) — 21.20 TV drama, 22.20 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.05 Poročila (RTV Skopje) — 21.10 Propagandna oddaja, 22.20 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb)

PETEK — 24. novembra

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.05 Poročila, 17.10 Vaša križanka (RTV Skopje) — 17.55 TV obzornik, 18.25 Glasbeni magazin, 19.05 Na sedmi stezi, 19.25 Cik cak, 19.40 Domislnost in snobizem (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.40 Giuseppe Verdi — italij-film (RTV Ljubljana) — 22.20 Šlager sezone (RTV Zagreb) — 22.35 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 17.25 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Znanost 67, 19.05 Mozaik 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja, 20.40 Celovečerni film, 22.25 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb)

Kino

Jesenice RADIO

22. novembra nemški film UBIJALEC S TEMZE

23. novembra špan. italij. barv. film PRODAJALKA VIJOLIC

24. novembra franc. barv. film GALANTNE SVEČANOSTI

Jesenice PLAVŽ

22. novembra špan. italij. film PRODAJALKA VIJOLIC

23. novembra sovjetski film ZENSKÉ

24. novembra sovjetski film ZENSKÉ

Dovje-Mojstrana

23. novembra franc. barv. CS film SVETNIK PRAVLJA PAST

Kranjska gora

23. novembra nemški film UBIJALEC S TEMZE

24. novembra franc. barv. CS film SVETNIK PRAVLJA PAST

Kamnik DOM

22. novembra češki film ANGEL BLAŽENE SMRTI ob 20. uri

23. novembra češki film ANGEL BLAŽENE SMRTI ob 17.15 in 20. uri

Skofja Loka SORA

22. novembra angl. barv. CS film BEATLES V POPOLDANSKEM RITMU ob 18. uri, franc. italj. barv. CS film V SENC I INKVIZICIJE ob 20. uri

23. novembra franc. italj. barv. CS film V SENC I INKVIZICIJE ob 20. uri

24. novembra franc. italj. barv. CS film V SENC I INKVIZICIJE ob 18. in 20. uri

Prešernovo gledališče Kranj

SREDA — 22. novembra ob 18. uri za red DIJASKI II, ob 19.30 za red KOLEKTIVI
PETEK Remec: DELAVNICA OBLAKOV, gostuje SNG Drama iz Ljubljane. Vstopnice so tudi v prodaji.

CETRTEK — 23. novembra ob 18. uri za red DIJASKI I, ob 19.30 za red KOLEKTIVI
CETRTEK Remec: DELAVNICA OBLAKOV, gostuje SNG Drama iz Ljubljane. Vstopnice so tudi v prodaji.

**Le vrhunski
mojstri
dosegajo
visoki C**

Walter Winkler

- Ženske in moške obleke
- Perilo — najmodernejše blago
- Vedno ugodne ponudbe

**Trgovina s tekstilom
za vsakogar**

- Otroške obleke
- Že en sam obisk se vam splača

**Graz, Annenstrasse 13
Knittelfeld, Herrengasse 16
Judenburg, Hauptplatz 16
Klagenfurt, Getreidegasse 1**

GORENJSKA KREDITNA BANKA

K R A N J s podružnicami

na JESENICAH
v RADOVLJICI
SKOFSKI LOKI
in TRZICU

STIMULIRA SVOJE VARCEVALCE IN SICER:

z obrestmi:

6,25 % na hranilne vloge na vpogled
7 % na hranilne vloge vezane na 1 leto
8 % na hranilne vloge vezane za 2 leti

z velikim nagradnim žrebanjem, ki bo v januarju.

Razpisanih je 78 lepih nagrad.

Prva nagrada avto »SKODA«.

Prodaj

Prodaj PRASICKE. Povlje
8. Golnik 2487

Prodaj dobro ohranjen MO-
PED T-12, registriran s 3000
km. Zilherl, Podpurfelca 8,
šk. Loka 2497

modno blago

Maja

K R A N J Prešernova 11

Prodaj električni SIVALNI
STROJ. Kranj, Vodopivče-
va 2 2483

Prodaj VOLA, vaje vsa-
kega dela. Brezovica 4, Kro-
pa 2549

Prodaj KOTEL za žganje-
kuho. Prebačevo 43, Kranj
2550

Prodaj 5 PRASICEV, 30 —
35 kg težke. Lahovče 39, Cer-
klje 2551

Prodaj FIAT 750. Naslov v
oglasnem oddelku 2552

Prodaj FIAT 750 letnik
1963. Kranj, Jezerska cesta
92 2553

Prodaj TELICO, 500 kg
težko, ki bo decembra teloti-
ja. Zg. Bitnje 50, Zabnica
2554

Prodaj KONJA, starega 8,
let. Rečiška 8, Bled 2555

Prodaj FIAT 600, letnik
1960. Jeraj, Zapoge 16, Vodi-
ce 2556

Prodaj KRAVO, 9 mesecev
brejo. Breg 15, Komenda
2567

Kupim

Kupim suh smrekov borov
LES 25, 40, 50, 80 mm. Spik
Jurij, Gasilska 16, Kranj
2557

Kupim KRAVO, dobro
mlekarico, najraje s teletom.
Cesta na Klanec 19, Kranj
2558

Ostalo

Sprejem DEKLE za po-
moč v gospodinjstvu, pridno
in zdravo. Naslov v oglasnem
oddelku 2559

Odstopam od vsebine pogo-
vora, ki sem ga imel dne 6.
novembra 1967 v delavnici
tajništva cestnega prometa v

Kranju. Ivo Sekne, Skalica
11, Kranj 2560

GARAŽO oddam v najem.
Cesta St. Žagarja 48, Kranj
2561

Iščem enosobno stanovanje
v Kranju ali samo prazno
sobo. Naslov v oglasnem od-
delku 2562

Elektrodelavnice

Ing. Dullnig

Celovec — Klagenfurt,
Pischeldorferstrasse 4
8 Maistrasse 33

Električni stroji, orodja,
naprave, surovine, žice,
kablji.

Dobava — popravljavnica
poceni in hitro

Hotel Grad Podvin

Podvin pri Radovljici, vljud-
no obvešča cenjeno javnost,
da bosta restavracija in ho-
tel prenovljena od petka, 24.
novembra redno obratovala.

Cenjene goste obveščamo, da hotel razpolaga
s primernimi prostori za konference in dru-
gih oblik posvetovanj. Posebni restavracijski
prostori za družinske svečanosti, poroke itd.

Ob sredah, sobotah in nedeljah, koncertna in
plesna glasba. Igral bo priznani ansambel
»ŠANI«. Sprejemamo rezervacije za novolet-
ne praznike.

Za obisk se priporoča
Hotel Grad Podvin

Preklicujem neresnične be-
sede, ki sem jih izrekel proti
Knifc Tilki, Prebačevo, ter
se ji zahvaljujem, da je od-
stopila od tožbe. ROZMAN
FILIP, Prebačevo 45, Kranj
2563

Vzamem DOJENČKA na
dom. Hraše 4, Smednik
2564

GOSTILNA BENEDIK v
Stražišču sprejema zaključne

družbe, rezerviran prostor,
jedi po naročilu, primerno za
slavnostna kosila, večerje,
poroke in podobno. Solidna
postrežba, pristna vina pred-
vsem cviček iz Gadove peči.
Vsak potek sveže domače kr-
vavice. SE PRIPOROCAMO.
Telefon 22-888

Oddam GARAŽO v najem.
Kranj, Ul. Vide Sinkovčeve 9
(Prmskovo) 2568

Zavarovalnica Jesenice

posreduje prodajo karamboliranega avtomobila
znamke

VW Standard

leto izdelave 1960, prevoženih ima 76.000 km. Vozilo
bo prodano na javni licitaciji v petek, 24. 11. 1967 ob
12. uri v prostorih Zavarovalnice Jesenice, C. Maršala
Tita 16. Izklicna cena je 3.000,— N din. Ogled vozila
je možen v Gasilskem domu na Jesenicah.

Centralni zavod za napredek gospodinjstva,
Ljubljana, Gradišče 2

GOSPODINJE

udeležite se predavanja, katerega prireja
Elektro Kranj z Zavodom za napredek go-
spodinjstva Ljubljana v sredo, 22. novembra
1967 ob 16. uri v prostorih »Grajščine« na
Linhartovem trgu št. 1, o elektrifikaciji v za-
sebnem gospodinjstvu

Teme:

avtomatski pralni stroji
električni štedilniki
hladilniki

Vstopnine ni!

NE POZABITE!

EPISODEN

Najboljši gorenjski športnik

Zadnji glasovalni kupon za najboljšega gorenjskega športnika

Danes objavljamo zadnji, peti, glasovalni kupon za izbiro najboljšega gorenjskega športnika. Bralce opozarjamo, da bomo upoštevali le tiste kupone, ki jih bomo prejeli v uredništvo najkasneje v petek, 24. novembra.

Športniki, med katerimi izbiramo najboljšega (po abecednem redu): Majda Ankele, Albin Felc, Blaž Jakopič, Silvo Logonder, Vlado Martelanc, Marjan Mesec, Polde Milek, Peter Stefančič, Lidija Svare, Jože Turk in Ludvik Zajc.

Vsak bralec ima pravico postati neomejeno število glasovalnih kuponov. Točkovanje bo po ključu: 5, 4, 3, 2, 1.

Najboljši gorenjski športnik bo prejel prehodni pokal Glasa.

Glasovalni kupon

Najboljši gorenjski športnik

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Naslov

Podpis

Opomba: Izrežite kupon in ga izpolnjenega pošljite na naslov: Uredništvo Glasa, Kranj, Trg revolucije 1. Kupon lahko pošljete v pismu, nalepite na dopisnico ali pa oddaste v uredništvo.

Kranjski strelci ocenili svoje delo

Tekmovanja, ki so bila določena v strelskem koledarju, so končana. Strelci so se že preselili v dvorane in pridno vadijo za prve nastope z zračno puško. Že v decembru bodo na vrsti prva tekmovanja, zato morajo biti do tedaj dobro pripravljani.

Svoje delo so strelci kranjskih strelskih družen ocenili preteklo nedeljo na plemenu občinskega strelskega odbora. Poleg članov sekretariata se ga je udeležilo večje število najboljših tekmovalcev, povabilu pa se je odzval tudi sekretar SZ Slovenije tov. Miro Marn. Predsednik ObSO Kranj tov. Laknar je v svojem poročilu najprej omenil nekatere uspehe kranjskih strelcev na letošnjih tekmovanjih, prikazal pa je tudi vrsto pomanjklivosti in težav, s katerimi se spoprijemajo člani ObSO in posameznih strelskih družen.

Zaslugo za uspehe tekmovalcev na republiških in državnih prvenstvih je treba pripisati predvsem tekmovalcem samim, ki vadijo verjetno v najtežjih razmerah na Gorenjskem. Seveda pa je hvale vredno tudi priznanje organizatorjev tekmovanj, ki so uspeli pripraviti vsa tekmovanja, ki jih je predvideval strelski koledar za leto 1967. Teh je bilo prek 30, veliko pa so jih vodstva družen pripravila sama. Tako lahko ugotovimo, da skoraj ni bilo nedelje v letu, da ne

bi bilo kakega tekmovanja.

Prav zaradi težkih razmer pa vzgoja mladih tekmovalcev in tekmovalk ni zadovoljiva. Večina strelščev za zračno puško in MK orožje ni primerna za kvalitetno vadbo, strelci pa so često prepuščeni lastni vzgoji, kajti kvalificiranih vadiateljev je za veliko število strelčev vse premalo. Tako ni mogoče zbrati strelčev k skupnemu pouku, kar bi vsekakor izboljšalo današnje razmere.

V razpravi je sodelovalo več predstavnikov družen in sekretar SZ Slovenije. Tov. Miro Marn je orisal težave, s katerimi se spoprijemata tudi republiška organizacija. Pomanjkanje sredstev za vzgojo kadrov, zmanjševanje regosov za rekvizite in vrsta tehničnih težav nujno vplivajo na dosežke slovenskih strelčev, ki že nekaj let ne morejo več dohiteti tekmovalcev iz sosednjih republik. Tako ostaja vse na ramah občinskih strelskih odborov in vodstev družen, ki marsikje uspevajo le zaradi volje in delavnosti posameznikov.

čepprav za svoje delo ne prajemajo nobenega plosča.

Predstavniki družen so obravnali težave v njihovih organizacijah. Občutiti je bilo tiho željo po večjem sodelovanju kvalificiranih trenerjev pri vajah članov strelskih družen, posebno pa zahtevano po skupnih pripravah tekmovalcev, ki bi zastopali kranjsko občino na republiških in državnih prvenstvih.

Vsi pa so želeli končno več razumevanja organov skupščine Kranj pri dodelitvi lokacije za zgraditev novega strelšča za zračno puško in MK orožje. Sedanje razmere jim ne dajejo prav nobenega upanja, da bi se lahko v prihodnje postavili z večjimi uspehi.

Ob koncu je tov. Laknar podelil priznanja, diplome in značke mojstrov streljanja najboljšim druženam in posameznim tekmovalcem, ki so se izkazali s požrtvovalnostjo in doseženimi uspehi na občinskih republiških in državnih prvenstvih.

B. Malovrh

Gorenjska košarkarska liga — ženske

Tudi letos zmagal Tabor (Žiri)

Tako kot v moški in pionirski ligi tudi pri ženskah (mladinah) ni šlo brez težav. V začetku se je pet ekip potegovalo za naslov prvaka: SSD Janez Peternej (gimnazija Skofja Loka), KK Medvode, SSD Mladi rod (Skofja Loka), SSD Tabor (Žiri) in OS Trata (Skofja Loka).

Največ upanja za osvojitve prvega mesta so imele Medvedčanke, vendar so z maloštevilno ekipo zdržale le polovico tekmovanja. V jesenskem delu so odnehale zaradi pomanjkanja tekmovalk in čeprav so vse tekme (4) tega dela izgubile z 20:0 in odbitkom ene točke, še vedno niso zadnje.

Odlitna ekipa iz Žirov (lanski prvak) je tako zmagala tudi letos, vendar ne posebno prepričljivo, kajti drugouvrščena Trata ima enako število točk, le da ima slabšo razliko v koših.

Na tretjem mestu je vrsta Mladega rodu (osnovna šola Skofja Loka), ki je z ekipama pred seboj izgubila le za eno točko, kar dokazuje, da kvalitetno za njima ne zaostaja.

Lesčica:	
Tabor	8 6 2 208:151 12
Trata	8 6 2 173:134 12
Mladi rod	8 2 6 198:195 4
Medvode	8 4 4 115:156 4
	(-4)
J. Peternej	8 2 6 141:199 3
	(-1)

— OSEBNE NAPAKE: Tabor 111, Trata 81, Mladi rod

80, J. Peternej 66, Medvode 27.

— IZVAJANJE OSEBNIH NAPAK: Tabor 102:54 (53%), Mladi rod 88:44 (50%), Medvode 26:11 (42,4%), Trata 112:31 (27,7%), J. Peternej 50:9 (18%).

— NAJBOLJŠE STRELKE: 1. Strel (MR) 101, 2. Hafner (Tr) 55, 3. Jurjavčič (Ta) 50, 4. B. Jeras (JP) 47, 5. Bajt 44, 6. Tušek (obe Ta) 39, 7. Lukanc (MR) 38, 8. Češnovar 30, 9. Berginc (obe Tr) 29 košev itd.

Iz vseh treh loških ekip bi lahko sestavili eno zelo kvalitetno, ki bi lahko nastopala v slovenski ligi, vendar prvo leto ne bi smeli zaradi mladosti in neizkušnosti pričakovati preveč. Igralke v gorenjski ligi so namreč še povečini pionirke. Zanimivo je namreč, da je bila kombinirana ekipa loških ekip na letošnjem republiškem prvenstvu peta.

Stalni uspehi mladih ekip iz Žirov (moških in ženskih) kažejo na lepo bodočnost košarke v tem delu Slovenije. Športni rod se ne uveljavlja le zaradi posnemanja vzornikov, ampak zaradi skrbnega in sistematičnega dela nekaterih športnih privrženecov.

P. Pokorn

Po pionirskem prvenstvu Gorenjske v nogometu

Triglav in ne Kranj

Jesenski prvak pionirskega prvenstva v nogometu je Triglav in ne Kranj. Protest Triglava glede tekme Triglav : Lesce 0:0 je namreč ugodno rešen in je tako nastala zamenjava na vrhu lestvice. Uvrstitev drugih ekip je ostala več ali manj nespremenjena.

Zaostalo srečanje Svoboda : Lesce bo odigrano pred začetkom pomladnega dela prvenstva.

Končna lestvica

Triglav	8 6 1 1 19:3 13
Kranj	8 5 2 1 18:5 12
Tržišče	8 5 0 3 14:11 10
Naklo	8 3 3 2 12:7 9
Jesenice	8 3 3 2 12:8 9
Železniki	8 2 3 3 6:11 7
Svoboda	7 1 2 4 8:10 4
Lesce	7 1 2 4 4:17 4
Ločan	8 0 2 6 1:22 2

P. Didic

Novi naslovi kegijačev

Par Rozman-Čadež državni prvak

Minula nedelja je prinesla zopet nove uspehe kegijačem Triglava iz Kranja. V Slavonkem Brodu so kegijačevke osvojile na državnem prvenstvu v parih naslov prvakinj, v Kranju pa sta prvi dve mesti v tekmovanju starejših članov v parih prav tako pripadli Triglavu.

Kranjčanki Rozmanova in Čadeževa sta bili zelo izenačeni — 407 in 400 podrtih kegijev ter tako zanesljivo zmagali pred Zagrebčankama in Ljubljancankama. Na izbirnem tekmovanju, ki je bilo v soboto, pa si je poleg tega Čadeževa še zagotovila nastop v državni reprezentanci.

V Kranju sta na prvenstvu parov pri starejših članih zmagala Kranjčanka Stare in Potušek pred klubskima kolegoma Segulo in Rozmanom.

Preberite mimogrede

● Namiznoteniška igralka Darinka Zerovnik iz Kranja je osvojilo prvo mesto na prvem mladinskem pozivnem republiškem turnirju v Trbovljah. Njena klubska kolegica Luinova je bila šesta. Nastopilo je 12 igralok.

● Med mladinci je na pozivnem republiškem turnirju v Ljubljani zmagal Žekš iz Murske Sobote. Triglavana Stare in Puce sta osvojila tretje oziroma deseto mesto.

● Ekipa državnega hokejskega prvaka Jesenice je igrala prvo srečanje z Düsseldorfom neodločeno 4:4. Strelci za Jesenice so bili Felc, F. Smolej, I. Jan in B. Jan.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, maolooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številok 0,40 N din — Inozemstvo 40,00 N din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.